

In dit nummer:

- * *ACTIVITEITENKALENDER*
- * *LIDMAATSCHAP*
- * *VOORWOORD*
- * *KONGOBOOT IN HET LEOPOLDPARK (5)*
- * *WAT EEN GIDS L(EI/IJ)DEN KAN*
- * *LIJST MONUMENTEN, LANDSCHAPPEN,
DORPSGEZICHTEN*
- * *VERHALENBRUNCH MET OMER VILAIN (3)*
- * *ONTHULLING BORSTBEELD
K. JONCKHEERE*
- * *KIEKJES, KOETJES & KALFJES*

Gidsenblad
LANGE NELLE
OOSTENDE

IN DIT NUMMER:

Inhoud:

89	ACTIVITEITENKALENDER	REDACTIE
93	VOORWOORD	MARC LOY
94	DE "A.I.A." OF KONGOBOOT IN 'T LEOPOLDPARK (5)	VINCENT DUFLOU
101	WAT EEN GIDS L(EI/IJ)DEN KAN	OMER SIMOENS
103	LIJST MONUMENTEN, LANDSCHAPPEN, DORPSGEZICHTEN	REDACTIE
104	VERHALENBRUNCH MET OMER VILIAN (3)	MARTINE QUAEGBEUR
108	ONTHULLING BORSTBEELD KAREL JONCKHEERE	DIRK BEIRENS
115	KIEKJES, KOETJES & KALFJES	REDACTIE

NIEUWE DISPATCHING GIDSENKRING LANGE NELLE

Vanaf 1 januari 1997:

GEORGETTE DE LODDERE - TEL. & FAX (059) 80.73.81

Verantwoordelijke uitgever en redactie:

Dirk Beirens, Floralaan 7, 8400 Oostende

De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen
(overname mag, mits bronvermelding)

Vormgeving:

Herman Moerman, Parijsstraat 11/6, 8400 Oostende

Secretariaat:

Patricia Veris, Nachtegalenlaan 50, 8400 Oostende

Voorzitter:

Marc Loy, Batterijstraat 70, 8450 Bredene

Rekeningnummer:

068-2075070-73

Wilt u zeker weten of een activiteit al dan niet doorgaat contacteer
(onze nieuwe) **secretaris Patricia Veris**
tel. (059) 80 62 39 - fax (059) 80 12 54

“VAN ENSOR TOT DELVAUX” **in het Stedelijk Museum voor** **Schone Kunsten Oostende**

Zondag 19 januari om 10.30 uur organiseert gidsenkring “Lange Nelle” een geleid bezoek aan het stedelijke luik van de succesvolle tentoonstelling “Van Ensor tot Delvaux” (5.10.1996 - 02.02.1997).

Het SMSKO presenteert haar eigen collectie schilderijen, grafisch werk, documenten, personalia, voor de gelegenheid aangevuld met stukken uit privé-collecties.

Doorlopend zijn er ook video-documentaires te zien.

James Ensor (1860-1949): ca. 80 tekeningen, het volledige grafische oeuvre (etsen, wekewas, drogenaald), litho's, balletkostuums voor “La Gamme d'Amour”, brieven, personalia, foto's.

Leon Spilliaert (1991-1946): werken in mixed-media, grafisch oeuvre, tekeningen, brieven, personalia...

Constant Permeke (1886-1952): schilderijen, tekeningen, brieven, personalia, foto's ...

Rene Magritte (1898-1967): tekeningen, illustraties bij muziekbladen, affiches, foto's, personalia ...

Paul Delvaux (1897-1994): tekeningen, grafisch werk, foto's en personalia ...

Voorwaarden deelneming:

1. Leden: gratis! (toegang + gids)
Niet-leden: 100 BEF (toegang + gids) - ter plaatse te betalen.

Hebt u uw lidmaatschapsbijdrage 1997 (= 400 BEF) al overgeschreven?

2. (verplicht) Telefonisch inschrijven bij onze secretaris Patricia Veris op het nummer (059) 80 62 39 + aantal personen (lid/geen lid)

vermelden.

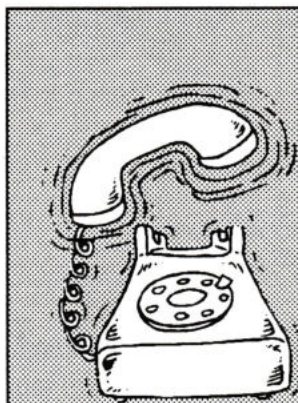
3. Verzameling om 10.15 uur aan de balie van het SMSKO, Wapenplein, 2de verd.

NIEUW POSTSORTEERCENTRUM **OOSTENDE**

Zaterdag 25 januari 1997 om 14 uur organiseert gidsenkring “Lange Nelle” een geleid bezoek aan het nieuwe postsorteercentrum Oostende o.l.v. architect-ingenieur, de heer Marc Felix van het architectenbureau Felix-Glorieux.

Het postsorteercentrum ligt in het stadsherwaarderingsgebied Hazegras, tussen de Slachthuiskaai, de Lijndraaiersstraat, de Fregatstraat en de Vooruitgangstraat.

NIEUWE

DISPATCHING

GIDSENKRING

LANGE NELLE

Vanaf 1 januari 1997:

GEORGETTE DE LODDERE

Tel. & Fax
(059) 80 73 81

Het gehele complex paalt aan de ene kant aan een grootschalige verkeersomgeving (spoorbundels, brug, tunnel) en aan de andere kant aan een kleinschalige woonomgeving. Daarom werd het gebouw zo ontworpen dat het harmonieus ingepast kan worden in deze contrasterende omgevingfuncties: het **poortgebouw** aan de Slachthuiskaai (druk verkeer), een **langsgebouw** (Vooruitgangstraat) die het straatkarakter respecteert, de **kopgevel exploitatiezaal** (Fregatstraat) die dezelfde bouwhoogte en traveeleding aanhoudt als de rest van de straat en de **exploitatiezaal en muur** (Vooruitgangstraat) waardoor ruimte en afstand geschapen wordt in de woonomgeving.

De 8 functionele eenheden zijn: inrit- en manoeuvreerruimte, de exploitatie zelf, de ondergrondse parking, de publiekruimte, afdeling comptabiliteit, de fietsenbergplaats, afdeling opleiding en restaurant/keuken.

Voorwaarden deelneming:

1. Uitsluitend voor leden en gratis **Hebt u uw lidmaatschapsbijdrage 1997 (= 400 Bef.) al overgeschreven?** Als er meer dan 40 leden inschrijven, wordt een 2de bezoek ingelast om 16 uur (zelfde dag). Dat hoort u van onze secretaris aan de foon als u de 41ste enz. bent.
2. (verplicht) Telefonisch inschrijven bij onze secretaris Patricia Veris op het nummer (059) 80 62 39 + aantal personen (= lid) vermelden.
3. Verzameling om **13.50 uur** aan de **publieksingang**, hoek Fregatstraat en Lijndraaiersstraat.

WEER OF GEEN WEER ... **HET (KUST)WEER!**

Vrijdag 21 februari 1997 om 20 uur in zaal "Den Anklap", Leffingestraat 85, Oostende. Geïllustreerde voordracht door de heer Willy BOMBEECK.

Tot voor een paar jaar was Willy Bombeeck dé meteoroloog in het meteostation van de Meteo-Wing in de luchtmachtbasis van Koksijde.

Hij hoorde meteen ook tot de eerste meteo-lichting bekende meteo-stemmen op BRT 2 West-Vlaanderen met het druk beluisterde meteo-weerpraatje tijdens de regionale nieuwsuitzendingen.

Hij komt ons met meteo-dia's vertellen over het meteo-weer, het meteo-voorspellen, over meteo-weermakers en de meteo-media...

Leden: gratis - niet-leden: 50 BEF

OORLOGSHERINNERINGEN

Vrijdag 18 april 1997 om 20 uur in zaal "Den Anklap", Leffingestraat 85, Oostende. Vertelvoordracht door de heer Omer Vilain.

Het aantal personen die nog mondelinge getuigenissen over de Tweede Wereldoorlog kunnen vertellen, vermindert gestaag.

Omer Vilain, ere-stadsbibliothecaris en heemkundige, is zo iemand die heel wat beleefd heeft in onze stad tussen 1940 en 1945 en er op zijn eigen manier heel wat anekdotes over kan vertellen. Zo zal hij herinneringen ophalen over de mobilisatieperiode, het uitbreken van de oorlog met de bombardementen op Oostende, het begin van de bezetting, de bevoorrading, de hongerwinter, de wonderbare visvangst, de collaboratie, de weerstand, de bevrijding, de terugkeer van de politieke gevangenen, de repressie, de heropbouw, enz.

Op een colloquium in de jaren tachtig te Gent gehouden, verklaarde Maurice Dewilde (oud-leerling van K. Jonckheere), daarin bijgetreden door gouverneur Balthasar, dat men bij gebrek aan andere bronnen, steeds te weinig belang heeft gehecht aan mondelinge getuigenissen. Natuurlijk moet men weten wie ze vertelt en hoe betrouwbaar de verteller is. Vele van deze getuigenissen komen soms in geen enkele publicatie voor en binnen een paar jaar is het niet meer mogelijk er beroep op te doen. Misschien is het al wel te laat!

Lange Nelle houdt alvast de pen in aanslag ... inktpatronen klaar ... VUUR!

Leden: gratis - niet-leden: 50 BEF

KASTEEL VAN WIJNENDALE

Zaterdag 25 mei 1997 om 10 uur organiseert gidsenkring "Lange Nelle" een geleid bezoek aan het Kasteel van Wijnendale o.l.v. Leen Deprez, gids Lange Nelle.

Praktische afspraken in ons volgend nummer!

Het Kasteel van Wijnendale laat doorheen de geschiedenis van Vlaanderen een onvergetelijk spoor na als residentie van de Graven van Vlaanderen en als verblijfplaats van machtige families.

Vanaf de eerste kruistocht tot de Tweede Wereldoorlog is deze waterburcht telkens betrokken bij beslissende historische gebeurtenissen.

Gelegen op de flanken van het Wijnendaals plateau herinnert de Saksische naam Wijnen-dal (= dal verbonden met de jacht) aan de rol die het slot altijd heeft vervuld, namelijk dat van jacht-slot.

Hoogtepunten uit zijn geschiedenis worden in het kasteelmuseum getoond.

Het bezoek duurt anderhalf tot twee uur.

KREKENFIETSELING

Afgelast als het stortvloedt!

Vrijdag 27 juni 1997 begeleidt Lange Nellenpenningmeester Marcel Braet ons al voor de negende keer op deze krekensklassieker.

Afspraak om 19 uur aan het St.-Annakerkje te Stene-Dorp voor een ruim twee uur durende tocht: afwisselend fietsen en becommentarieerd bewonderen.

Marcel gidst ons door het geklasseerde krekengebied, op de Groene 62, langs de "Keignaert" in Zandvoorde, de steenbakkerij en de champignonkwekerij.

Leden gratis - niet-leden: 50 BEF

VERNIEUWING LIDMAATSCHAP

Dit is het laatste 1996-nummer van ons blad.

Het lidmaatschap 1997 gaat in op 1 januari en houdt in:

(meestal gratis) deelname aan onze activiteiten zoals voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen;

een greep uit ons aanbod voorjaar 1997:

- geleid bezoek aan het SMSKO-luik "Van Ensor tot Delvaux"
- bezoek nieuw postcentrum Oostende,
- voordrachten over "ons weer" en "oorlogskroniek",
- bezoek aan het Kasteel van Wijnendale.

Bovendien ontvangt elk lid het driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en meer wetenschappelijke bijdragen.

Als het verschijnt ook het blad van de West-Vlaamse Gidsenkring.

De bijdrage blijft 400 BEF,

over te schrijven op bankrek. nr. 068-2075070-73

t.n.v. West-Vlaamse Gidsenkring, afd. Oostende "Lange Nelle", 8400 Oostende.

Om het u gemakkelijk te maken, vindt u een overschrijvingsformulier ingesloten.

U kunt ook steunend lid (500 BEF) of erelid (1.000 BEF) worden door het passende bedrag over te maken.

Dank bij voorbaat voor een vlotte afhandeling!

Ministerieel besluit houdende bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten

Het voormalig opleidingsschip "Mercator", bewaard in Oostende, Mercator Jachthaven

De vlaamse minister van cultuur, gezin en welzijn,

Gelet op de wet van 07 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen;

Gelet op het decreet van 03 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreet van 22 februari 1995;

Gelet op de bijzondere wet van 08 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij wet van 08 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, par. 1,1,7°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juni 1995 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 20 oktober 1992 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 20 januari 1993 en van 07 oktober 1993,

Gelet op het ministerieel besluit van 10 november 1995 houdende vaststelling van de ontwerplijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Vlaamse Gewest van 6 juni 1996;

BESLUIT:

Artikel 1. - wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 03 maart 1976, gewijzigd bij decreet van 22 februari 1995:

- als monument: het voormalig zeilschip van het type barkentijn met drie masten, genaamd "Mercator"; zonder registratienummer; met ligplaats in Oostende, Mercator Jachthaven;

omwille van het algemeen belang gevormd door de industrieel-archeologische waarde als laatste Belgische schoolschip met zeilen en hulpmotor dat

* werd gebouwd in 1932, nl. in de laatste periode dat er nog zeilkoopvaardij schepen in de omvaart waren, wat duidelijk blijkt uit de gecombineerde aanwezigheid van

traditionele en eigentijdse kenmerken, dit laatste vooral wat de uitrusting aangaat;

* inzicht verleent in een opleidingsmethode bij de Belgische Marine tot 1960;

* heeft deelgenomen aan bijzondere wetenschappelijke opdrachten en sportmanifestaties.

Artikel 2. - Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

1. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten.

2. Specifieke erfdienstbaarheden.

a) Behoudens voorafgaande en schriftelijke toestemming van de minister of zijn gemachtigde en onverminderd de bestaande wetten en reglementen, is verboden:

- het in bruikleen geven van het schip;

- het uitvoeren van werken die het uitzicht (inwendig en uitwendig), de uitrusting, het materiaalgebruik en de typologische kenmerken wijzigen;

- het verlaten van de waterwegen behorend tot het grondgebied van het Vlaamse Gewest;

- het verlaten van de hierboven vermelde ligplaats in Oostende voor een periode die de duur van 90 dagen overschrijdt.

b) Wordt daarbij toegelaten:

het verlaten van de hierboven vermelde ligplaats in Oostende mits:

- de bestemming en/of reisroute één maand voor de vertrekdatum evenals de tijdsduur van de afwezigheid in Oostende met een aangetekend schrijven wordt gemeld aan de Vlaamse minister of zijn gemachtigde;

- de afwezigheid in Oostende de duur van 90 dagen niet overschrijdt en dit te rekenen vanaf de datum van hogervermeld schrijven.

c) De eigenaars, bezitters of houders zijn eveneens gehouden iedere vorm van vervreemding aan de minister of zijn gevolmachtigde te melden.

Brussel, 24 september 1996

IN MEMORIAM

KRIS LAMBERT

Huisarts

Schepen van Cultuur van de Stad Oostende

Ere-Propincieraadslid van West-

Vlaanderen

Geboren te Brugge op 20 februari 1932

Overleden te Jette op 24 september 1996

HELENA DESCHEPPER

Moeder van cursist Raf Plasschaert

en grootmoeder van gids-cursist

Bart en Greet Plasschaert-Mees.

Overleden op 30 augustus 1996

In de vroege herfst ontviel ons schepen voor Cultuur Kris Lambert. Ook onze gidsenkring blijft hem herinneren als een man met oprechte interesse voor en visie op cultuur in de ruime betekenis en de kunst in het bijzonder. In z'n anderhalf jaar korte ambtsperiode was hij de drijvende kracht achter de zomertentoonstellingen 'Leopold II - Urbanist' en 'De Baden van Oostende - Ensor satiricus''

De grote Spilliaertexpo in het stedelijk museum kon hij nog van harte mee-beleven. De nog lopende 'Van Ensor tot Delvaux' - de kroon op een toch wel merkwaardig expositiejaar in onze stad - ging van start zonder hem.

Kris Lambert heeft als schepen in de hem krap toegemeten tijd de bakens uitgezet voor een dynamisch cultuurbeleid. We hopen als gidsenkring nog lang wel te 'varen' met de door hem uitgetekende koerswijziging.

afscheid

Na een erg intens jaar gidsenactiviteit met drie drukbezochte tentoonstellingen op rij en een alsmaar aan publieke belangstelling winnend Domein Raversijde legt bestuurslid en gidse Rita Werbrouck de hoorn van de dispatching-telefoon definitief neer. Naar eigen zeggen wil ze wat meer tijd om zelf weer eens rustig te kunnen doen wat ze graag doet: gidsen, een cursus volgen, wat sporten en wandelen.

We gunnen het haar van harte, want als dispatcher heeft Rita met de minutieuze zorg haar eigen de vele groepen, vragen, problemen, wijzigingen en bijwijlen ook eens een klacht op een altijd faire, eerlijke en op-lossende manier verwerkt. Altijd - ook in de meest penibele omstandigheden, als op het allerlaatste moment, onverwacht, nog een gids diende gezocht - bleef Rita aan de telefoon zowel tegenover gids(e) als klant de kalmte en vriendelijkheid zelf. Haar gedisciplineerd organisatietalent resulteerde in een soepel lopende gidsbeurtenverdeling. Ieder telefoontje genereerde gemiddeld een kwartier papierwerk en praktische probleempjes die dienden opgelost te worden.

Als we als vereniging het zware 1996 gezond overleefd hebben is dat in niet geringe mate te danken aan de onbaatzuchtige, energieke inzet van Rita.

Bedankt Rita!

Het bestuur

De bezoeken van H.M. Stanley aan Oostende

Voor zover ik heb kunnen natrekken is Henry Morton STANLEY minstens driemaal in Oostende geweest.

De eerste keer dateert van 1884, na zijn exploratie van de Boven-Kongo, toen hij verslag kwam uitbrengen aan onze vorst.

Op zaterdag 3 augustus 1884 kwam STANLEY met de mailboot "Marie-Henriette" aan. Bij zijn aankomst werd hij opgewacht door kolonel STRAUCH van het Comité Africaine en de heer FAUCONNIER. Een grote menigte had zich geschaard rond de aanlegsteiger om een glimp op te vangen van de ontdekkingsreiziger/journalist.

STANLEY verbleef toen in hotel "Fontaine", op de hoek van de Langestraat en de Louisastraat.

Nog dezelfde dag werd hij om 16.00 uur door Koning LEOPOLD II ontvangen in zijn chalet voor een langdurig onderhoud. Gedurende zijn verblijf in Oostende is STANLEY verscheidene keren in audiëntie geweest bij de vorst.

De pers maakte van zijn aanwezigheid gretig gebruik om hem te interviewen. Eén van de interessantste interviews verscheen in *L'Independance*.

STANLEY moet het in onze stad naar zijn zin hebben gehad want hij verlengde zijn verblijf. Hij is pas vertrokken op maandag 11 augustus 1884 met de trein bestemming Parijs. Hij werd uitgewuifd door graaf d'OULTREMONT en de heer BRACONNIER. Deze laatste was een reisgezel geweest van STANLEY in Kongo.

In 1890 deed STANLEY opnieuw Oostende aan. Het was een zeer kortstondig bezoek, daar hij slechts op doorreis was.

STANLEY verbleef in Parijs en kwam naar Brussel, waar hij op dinsdag 19 april 1890 aan-

Henry Morton Stanley.

kwam in Quevy. Hij was afgereisd naar onze hoofdstad om er gevierd te worden naar aanleiding van zijn (definitieve) terugkeer naar Europa. (46) Vervolgens zou hij dan via Calais terugkeren naar Londen. Op vraag van Koning LEOPOLD II wijzigde hij zijn reisroute en besloot hij via Oostende terug te keren naar Groot-Brittannië.

Op donderdag 21 april werd burgemeester Jacques MONTAGNIE door de hofmaarschalk op de hoogte gebracht van de komst van STANLEY, zodat alles in gereedheid kon worden gebracht om hem waardig te ontvangen. Het

(46) Voor de verslaggeving van zijn ontvangst te Brussel en het feest zie o.a. *L'Echo d'Ostende*, jg. 26, nr. 31, 17.04.1890, pag. 2 en nr. 33, 24.04.1890, pag. 2.

bezoek was gepland voor zaterdag 23 april 1890.

Jules DESCHEPPER, spoorwegopzichter, werd belast met het treffen van de nodige schikkingen om de ontvangst in goede banen te leiden. De man presteerde puik werk volgens de verslaggever van *L'Echo d'Ostende*.

Burgemeester Jacques MONTAGNIE, Schepen Auguste LIEBAERT, raadsleden Aimé DE BREYNE, Victor MICHENS, Léon THOMA, Ernest JANSSENS, Edouard JEAN, Désiré FERMON, Max VALCKE, secretaris Alponse VAN ISEGHEM, de heer RUMMENS, spoorwegdirecteur, de heer GREINER, directeur van de maatschappij Cockerill, de heer ORTMANS, ingenieur bij de gelijknamige maatschappij en de heer Michel HALEWYCK, consulaire agent stonden hem op te wachten.

Het moet omstreeks het middaguur geweest zijn toen de trein met STANLEY aan boord het station binnenreed. Tromgeroffel weerklinkt alsook de nationale hymne van de Verenigde Staten. STANLEY stapte uit de koninklijke berline, gevolgd door kapitein REINTJES en luitenant LIEBRECHTS, twee artillerie-officieren die zijn persoonlijke reisbegeleiders waren tijdens zijn verblijf in België. STANLEY was verder

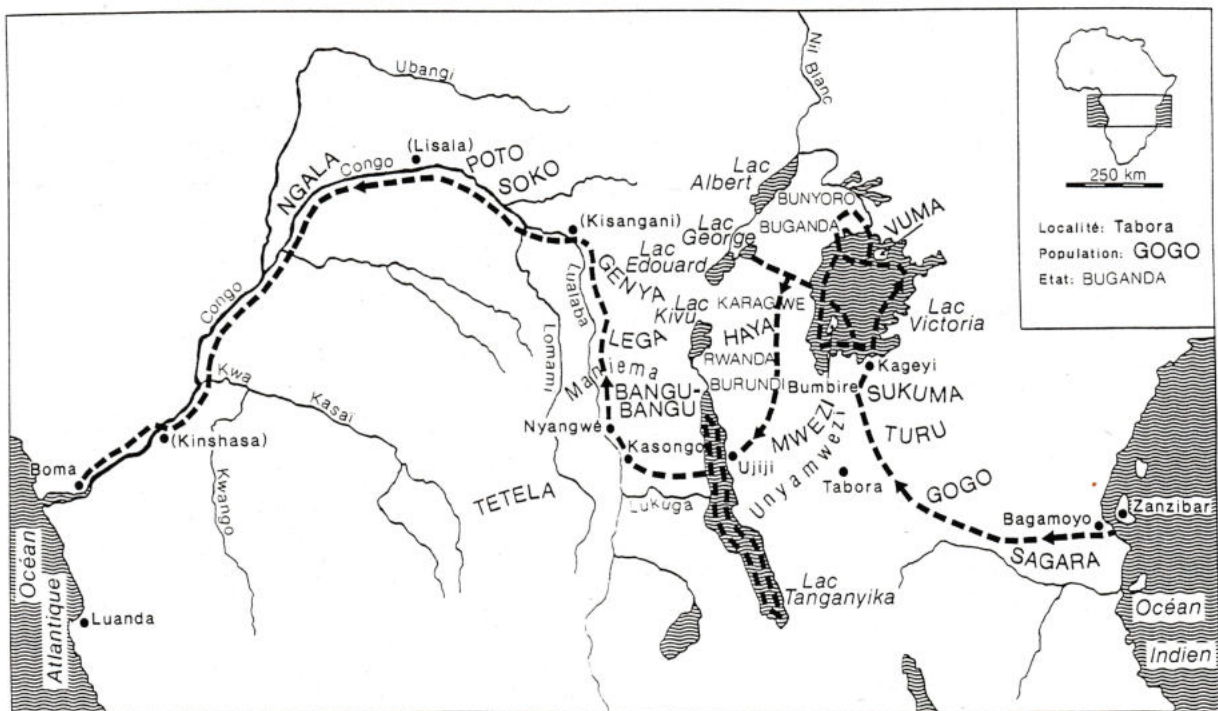
ook nog vergezeld van dokter PARKE, kapitein NELSON, de heer Jephson MOUNTENY en een journalist van de *Times*.

De burgemeester verwelkomde de ontdekkingsreiziger in naam van de Stad Oostende en haar inwoners en wees hem erop dat het voor Oostende een hele eer was om onze stad uit te kiezen als inschepingshaven. STANLEY bedankte op zijn beurt de burgervader en maakte vervolgens kennis met de andere prominenten.

De ondertussen fel aangegroeide menigte onthaalde de man met een uitbundig hoerageroep. Aan de lach die hij uitstraalde moet STANLEY gecharmeerd geweest zijn van de manier waarop hij werd verwelkomd. Hij groette het volk, de hoed in de hand.

Vanuit het station begaf het hele gevolg zich naar de aanlegsteiger waar de "*Prince Albert*" aangemeerd lag (47). Daar vormde de infanterie van de burgerwacht onder leiding van majoor PIETERS, en de infanterie een erehaag. De rest van het bataljon had eerder post gevat in het station langs het spoor. Verder was de aanleg

(47) Volgens *La Feuille d'Ostende* was het de "*Marie-Henriette*".

De route van Stanley's "Anglo-American Expedition", 1874-1877 (tekening J. Ley).

This engraving for which I supplied the materials, represents my meeting with Dr. Livingstone at the Lake Tanganyika, and is as correct as if the scene had been photographed.

H. M. Stanley

«Doctor Livingstone, I presume?». Stanley ontmoet Livingstone in Ujiji aan het Tanganyikameer, 1871.
Gravure.

steiger versierd met Belgische en Kongolese vlaggen. Een Amerikaanse vlag ontbrak.

De prominenten vergezelden STANLEY tot op de boot waar hij werd ontvangen door de heren ECREVISSE, chef superieur de service van de marine en ROMYN, commandant van de "Prince Albert".

Om zo weinig mogelijk tijd te laten verloren gaan was de bagage van STANLEY reeds in de loop van de morgen toegekomen en door de heer WILSON, de persoonlijke secretaris van STANLEY overgebracht aan boord.

Om 12.45 uur nam STANLEY afscheid van de prominenten en had hij nog een zeer kort onderhoud met zijn twee reisbegeleiders REINTJES en LIEBRECHTS. Met een hartelijke handdruk nam hij dan ook van hen afscheid.

Toen de steamer uitvoer weerklonk opnieuw de nationale hymne van de Verenigde Staten en werd STANLEY onder luid hoerageroep uitgewuifd door de Oostendenaars. STANLEY bleef op de brug om het volk te groeten tot hij uit het

zicht verdwenen was.

Nog in dat zelfde jaar kwam STANLEY voor een vijftal dagen terug naar Oostende, maar ditmaal vergezeld van zijn echtgenote. Dit was zijn derde bezoek aan Oostende.

Op vrijdag 3 oktober 1890 kwam hij om 17.30 uur vanuit Parijs toe in het station, waar hij werd opgewacht door graaf du CHASTEL, ordonnansofficier van Zijne Majesteit LEOPOLD II.

Net zoals tijdens zijn eerste bezoek, zes jaar geleden, verbleef STANLEY met zijn vrouw, Dorothy TENNANT, opnieuw in hotel "Fontaine". Mevrouw STANLEY ontving van mevrouw ELLEBOUDT - ik neem aan de uitbaatster - een prachtig boeket rozen.

Gedurende hun verblijf in Oostende dineerde het echtpaar meerdere keren met onze vorst in zijn chalet en bezochten zij de stad Brugge.

Op woensdag 8 oktober 1890 vertrokken de STANLEY's om 11.00 uur met de "Ville de Douver" richting Groot-Brittannië.

JOHN ROWLAND, ALIAS HENRY MORTON STANLEY

Henry Morton STANLEY werd geboren als John ROWLAND op 28 januari 1841, in Denbigh in Wales. De kleine John kende een droefgeestige en pijnlijke jeugd. Zijn vader, een kleine landbouwer, stierf vrij jong zonder zich ooit van zijn zoon te hebben aangetrokken. Zijn moeder zag zich genoodzaakt te gaan werken als dienstmeid. Tot aan zijn vijf jaar verbleef John bij zijn grootvader langs moeders zijde, Mozes PARRY. Daarna werd hij ondergebracht in een pension bij vreemden die het zelf niet zo breed hadden.

Op een gegeven ogenblik kon zijn moeder het onderhoudsgeld voor haar zevenjarig zoontje niet meer betalen - of wilde zij het niet meer betalen - en de uitbaters van het pension waar

John inwoonde stuurden hem dan maar naar een verbeterhuis. Daar verbleef hij acht jaar tussen andere vagebonden. De jongens werden er hard behandeld, maar kregen er tevens degelijk basisonderwijs.

Door tussenkomst van een ver familielid kon hij op 15-jarige leeftijd het verbeterhuis verlaten. Hij vond toen werk als repetitor in een klein schooltje.

Korte tijd later trad hij in dienst als hulpje in een beenhouwerij. Daar lag hij voortdurend in de clinch met een werkmakker, die er plezier in beleefde John voortdurend te provoceren. De talrijke provocaties beu, tuigde John op een gegeven ogenblik de lastpost af en zei vervolgens het werk in de beenhouwerij voorgoed vaarwel.

Hij schepte in als scheepsjongen met bestemming Louisiana. Aangekomen in New Orleans vond hij er werk als bediende in een kruiden-

Selim Heshmy, Kalulu en Stanley bij de terugkeer van de zoektocht in een studio op de Seychellen gefotografeerd, 1872.

nierszaak. De eigenaar, een zekere STANLEY ontfermde zich over de jonge knaap en adopteerde hem. Drie jaar later overleed STANLEY en pas na diens dood nam John ROWLAND de naam van zijn adoptievader aan.

Tijdens de secessie-oorlog in 1861 engageerde STANLEY zich in het leger en streed aan de kant van de Confederatie der Zuidelijke Staten. Na meerdere veldslagen werd hij gevangengenomen, maar hij wist te ontsnappen.

Vervolgens werd hij matroos bij de vloot van de Confederatie en wist zich te onderscheiden in tal van zeeslagen, waardoor hij promoveerde tot officier.

Aangetrokken door zijn grote interesse voor reizen, diende hij zijn ontslag in bij het leger om vervolgens in dienst te treden als reporter bij de befaamde NewYorkse krant "*New York Herald*" van Gordon BENETT.

Als verslaggever volgde hij in 1876 lord NAPIER op expeditie in Abessinië (Ethiopië). Zijn artikels maakten grote indruk en genoten een ruime belangstelling. STANLEY hanteerde een bondige, gespierde, heldere maar vaak aangrijpende stijl.

In oktober 1869 gaf directeur BENETT hem de opdracht om in Equatoriaal-Afrika op zoek te gaan naar LIVINGSTONE, van wie men sinds drie jaar nog nauwelijks enig nieuws had. STANLEY bereikte in januari 1871 Zanzibar en vond op 10 november 1871 LIVINGSTONE in Oedjiji, aan de oostkust van het Tanganyikameer, waar hij de fameuze zin "*Doctor Livingstone, I presume*" zou hebben uitgesproken. Samen exploreerden zij het noordelijk uiteinde van het meer, waarbij zij tot de vaststelling kwamen dat het Tanganyikameer niet in verbinding stond met het Albertmeer, thans Mubutumeer.

In 1872 keerde STANLEY terug naar Europa om in 1873 Joseph Garnet WOLSELEY (48) te vergezellen op zijn tocht naar Asjanti (49).

Na het overlijden van LIVINGSTONE vertrok de ontdekkingsreiziger/journalist eind 1874 opnieuw naar Zanzibar om het exploratiewerk van LIVINGSTONE verder te zetten. Op die tweede reis, die gefinancierd werd door de "*New York Herald*" en de "*Daily Telegraph*",

doorkruiste hij Equatoriaal Afrika van oost naar west, verkende hij de Ruwenzuri (50) en het Albertmeer, bezocht hij Tanganyika en volgde hij de Kongostroom tot aan de Atlantische Oceaan.

Enige tijd later, in 1876, trad hij in dienst van de Association Internationale Africaine, waarvan onze vorst LEOPOLD II initiatiefnemer en medeoprichter was. Aan het hoofd van een sterke expeditie voer hij van 1879 tot 1884 de Kongostroom op tot de Stanley Falls, ontdekte hij het Leopold II-meer en sloot hij talrijke verdragen met zwarte stamhoofden, waardoor de Association Internationale Africaine, later herdoopt tot Association Internationale du Congo, de linkeroever van de Kongostroom in bezit kreeg. Tijdens deze exploratietochten werden talrijke nederzettingen opgericht.

Zo legde STANLEY de grondslag voor het latere Belgisch Kongo.

In 1887 kwam STANLEY met succes EMIN PASJA (51) te hulp, die na verovering van Egyptisch Soedan door de Mahdi's (52) van de buitenwereld was afgesneden. Deze reis, waarbij hij onder andere de Semlikirivier (53) exploreerde, leidde tot de stichting van het Britse Oost-Afrika-protectoraat (Kenia).

In 1890 vestigde STANLEY zich opnieuw in Engeland en ruilde zijn Amerikaanse nationaliteit in voor de Britse. In 1895 werd hij verkozen tot lid van het Lagerhuis.

(48) Joseph Garnet WOLSELEY (°1833-1913) was een Britse maarschalk van Ierse afkomst. Hij onderscheidde zich in talrijke koloniale campagnes, o.a. in Egypte. Van 1895 tot 1901 stond hij aan het hoofd van het Britse leger.

(49) Asjanti is een regio in de Republiek Ghana aan de Goudkust.

(50) De Ruwenzuri is een bergmassief van 120 km. lang en 40 km. breed op de grens van Zaïre en Oeganda.

(51) EMIN PASJA was een Turkse naam die gegeven werd aan Eduard SCHNITZER, een Duitse ontdekkingsreiziger, die na talrijke omzwervingen in Turkije, Egypte en Soedan gouverneur werd van de Britse equatoriale provincie.

(52) De Mahdi's waren de aanhangers van sjeik MOHAMMED AHMED 'ABD ALLAH, die in Soedan een opstand ontketenden tegen de Anglo-Egyptenaren. In 1885 slaagden zij erin Khartoem te veroveren. In 1898 werd hun opstand door lord KITCHNER onderdrukt.

(53) De Semliki is een rivier die het Eduardmeer (thans Idi Aminmeer) verbindt met het Albertmeer (thans Mubutumeer).

STANLEY overleed op 63-jarige leeftijd in Londen op 10 mei 1904. Zijn graf vermeldt de naam hem door de zwarten gegeven: "Bula Matari", wat "Breker van Rotsen" betekent.

Medewerkers van STANLEY typeerden hem als een zeer verstandig man, die over een onuitputtelijke energie en een sterke fysieke weerstand beschikte. Hij was een echt leiderstype, die altijd zelf het voortouw in handen wilde nemen en steeds tot het uiterste ging.

Daarnaast was hij ook impulsief, egoïstisch, antipathiek en wantrouwend tegenover iedere medewerker die hij als een mogelijke rivaal beschouwde. STANLEY was ook hard en eiste van iedereen het uiterste. Hij was niet te vermurwen, noch wanneer zijn medewerkers getroffen werden door ziekte en koorts, noch door de moeilijkheden waarmee zij geconfronteerd werden in het verre Afrika.

Door zijn karakter was hij dan ook weinig diplomatisch aangelegd. Eer en erkenning speelden voor STANLEY een belangrijke rol, want hij was iemand die behoefte had aan erkenning en bewondering.

Zijn belangrijkste bijdrage tot de verruiming van de geografische kennis leverde STANLEY ongetwijfeld door de verkenning van de Kongostroom. Door zelf het grootste deel van die stroom af te varen leverde hij proefondervindelijk het bewijs dat de Lualaba de bovenloop van de Kongostroom was en kon hij de werkelijke loop van de stroom vaststellen.

De ontdekkingsreiziger David LIVINGSTONE, voor wie STANLEY een grote bewondering koesterde en die in 1871 als eerste blanke de Lualaba had bereikt, was van mening dat deze waterloop de bovenloop van de Nijl was. STANLEY stelde niet alleen de ware identiteit van de Lualaba vast, maar leverde ook het bewijs dat de grote waterlopen van Midden-Afrika en hun talrijke bijrivieren tot het Kongobekken behoren.

Benevens de vaststelling van de werkelijke loop van de Kongostroom en de bepaling van zijn hydrografisch net heeft STANLEY nog talrijke andere ontdekkingen gedaan die de geografische kennis van Midden-Afrika hebben verruimd. Tot de belangrijkste resultaten van STANLEY's exploratietochten dienen ongetwijfeld te worden gerekend: de verkenning van het Tanganyikameer met LIVINGSTONE in 1871, de omvaring van het Victoriameer (54) in 1876, de ontdekking van Stanley Pool in 1877 en van het Leopold II-meer in 1882.

STANLEY publiceerde ook heel wat werken over zijn talrijke avontuurlijke expedities:

How I found Livingstone. Travels, Adventures and Discoveries in Central Africa, including four Months' Residence with Dr. Livingstone, London, 1872.

My Kalulu, Prince, King and Slave: A Story of Central Africa, London, 1873.

Coomassie and Magdala: The story of two British Campaigns in Africa, New York, 1874.

Through The Dark Continent or the Sources of the Nile around the Great Lakes of Equatorial Africa and down the Livingstone River to the Atlantic Ocean, 2 delen, London, 1878.

The Congo and the Founding of Its Free State: A story of Work and Exploration, 2 delen, London, 1885.

Cinq années au Congo 1879-1884/ Explorations. Fondations de l'Etat libre du Congo, vertaald uit het engels door Gérard HARRY, Brussel, z.j.

In Darkest Africa or the Quest Rescue and Retraet of Emin Governor of Equatoria, 2 delen, London, 1890.

My Dark Companions and their Strange Stories, London, 1893.

The Autobiography of Sir Henry Morton Stanley, uitgegeven door Dorothy Stanley, London, 1909.

(54) Het Victoriameer grenst aan de landen Kenia, Oeganda en Tanzania.

BIBLIOGRAFISCHE

BRONNEN

Hierbij gaat mijn dank uit naar Dr. Ph. MARECHAL, afdelingshoofd van de Dienst Geschiedenis van de Belgische Aanwezigheid Overzee van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, voor zijn bereidwillige medewerking.

- Archief Stedelijke Groendienst van Oostende.

- COCQUILHAT, Camille, *Sur le Haut-Congo*, Paris, 1888.

- CORNELIS, S., CREEMERS-PALMERS, M., GORIS, J.M., e.a., *H.M. Stanley. Ontdekkingsreiziger in dienst van de Koning*, tentoonstellingscatalogus, z.p., 1951.

- CORNET, R.J., *L'extraordinaire carrière d'un petit bateau, l'A.I.A.*, in *La Revue Coloniale Belge*, jg. 4, nr. 104, Brussel, 1950, pag. 82-86.

- DEMOL, J., 't *Schip in Den Hof*, in *De Plate*, jg. 5, nr. 6, 1976, pag. 2.

- *De Nieuwe Gids*, 20.12.1949.

- *De Zeewacht*, jg. 33, nr. 15, 09.04.1927, pag. 2.

- *De Zeewacht*, jg. 33, nr. 18, 30.04.1927, pag. 2.

- *De Zeewacht*, jg. 33, nr. 22, 28.05.1927, pag. 1.

- *De Zeewacht*, jg. 33, nr. 28, 09.07.1927, pag. 2.

- *De Zeewacht*, jg. 33, nr. 32, 06.08.1927, pag. 1.

- *De Zeewacht*, jg. 33, nr. 33, 13.08.1927, pag. 2.

- *De Zeewacht*, jg. 34, nr. 9, 03.03.1928, pag. 2.

- *De Zeewacht*, jg. 52, nr. 15, 12.04.1946, pag. 2.

- *De Zeewacht*, jg. 55, nr. 52, 30.12.1949, pag. 9.

- *Grote Nederlandse Larousse Encyclopedie*, deel 22, pag. 253, Hasselt - s 'Gravenhage, 1978.

- *Grote Winklerprins*, deel 21, pag. 552, Amsterdam - Antwerpen, 1993.

- *Het Laatste Nieuws*, 07.03.1956.

- *Journal de la Côte*, jg. 2, nr. 65, 13.08.1927, pag. 4.

- *Journal de la Côte*, jg. 3, nr. 19, 07.03.1928, pag. 1.

- *Journal de la Côte*, jg. 3, nr. 24, 24.03.1928, pag. 1.

- *Journal de la Côte*, jg. 3, nr. 32, 25.04.1928, pag. 2.

- *La Feuille d'Ostende*, jg. 72, nr. 5865, 27.04.1890, pag. 3.

- *Le Carillon*, jg. 34, nr. 31, 18-19.04.1928, pag. 2.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 15, nr. 1495, 13.02.1879, pag. 2.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 15, nr. 1523, 22.05.1897, pag. 2.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 15, nr. 1528, 08.06.1879, pag. 2.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 20, nr. 2060, 03.08.1884, pag. 3.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 20, nr. 2061, 07.08.1884, pag. 2.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 20, nr. 2062, 10.08.1884, pag. 2.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 26, nr. 33, 24.04.1890, pag. 2.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 26, nr. 80, 05.10.1890, pag. 3.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 26, nr. 81, 09.10.1890, pag. 3.

- *L'Echo d'Ostende*, jg. 67, nr. 20, 10.03.1927, pag. 1.

- *Le Courier d'Afrique*, 13.09.1956.

- *Le Courier du Littoral*, jg. 6, nr. 50, 18.12.1949, pag. 5.

- *Le Courier du Littoral*, jg. 6, nr. 52, 31.12.1949, pag. 2.

- LEDERER, André, *Histoire de la navigation au Congo*, in *Annalen van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika*, reeks 8, Historische Wetenschappen, nr. 2, Tervuren, 1965.

- *Le Soir*, 29.12.1949.

- *Le Soir*, 02.02.1950.

- STANLEY, Henry Morton, *A travers le continent mystérieux*, Tome 1, vertaald uit het Engels door LOREAU, H., Paris, 1879.

- STANLEY, Henry Morton, *Cinq années au Congo 1879-1884. Voyages. Explorations. Fondations de l'Etat Libre du Congo*, vertaald uit het Engels door HARRY, Gérard, Brussel, z.j.

- VILAIN, Omer, 't *Schip van Den Hof (II)*, in *De Plate*, jg. 5, nr. 7, 1976, pag. 4.

**Le roi LEOPOLD II n'a pas été moins engageant pour nous.
Déjà en 1889 il écrivait aux Chambres Belges :**

“Je n'ai jamais cessé d'appeler l'attention de mes compatriotes sur la nécessité de porter leurs vues vers les contrées d'outre-mer. L'histoire enseigne que les pays à territoire restreint ont un intérêt moral et matériel à rayonner au delà de leurs étroites frontières...

Plus que nulle autre, une nation manufacturière et commerçante, comme la nôtre, doit s'efforcer d'assurer des débouchés à tous ses travailleurs : à ceux du capital, de la pensée et des mains.”

En 1905, aux fêtes coloniales d'Anvers, il ajoutait :

“Anvers, Messieurs, peut être, et mon désir est qu'Anvers soit la plus grande ville commerciale du continent. - Nous avons été les premiers sur le continent à construire les chemins de fer. Sachons les prolonger par des lignes de navigation. Puissent les Belges s'intéresser enfin à l'industrie si importante des transports sur mer, d'une marine marchande nationale.”

Wat een gids l(ei/ij)den kan...

Omer Simoens

Een ersatz-Christophorus

Op zondag, 29 september 1996 had ik 's morgens vroeg normaliter een gidsbeurt op het domein van Prins Karel, maar zaterdagavond rinkelde mijn telefoon. Het was Rita om mij te melden dat de gidsbeurt 's anderendaags *niet* doorging. Goedhartig als zij is, kreeg ik in ruil echter een andere wandeling op dinsdag, 1 oktober om 9.30 uur met een gemeenteschool uit Lummen.

Traditiegetrouw stond ik reeds vroegtijdig paraat aan de groene toegangspoort langs het Duinenwegje. Ik glunderde toen ik bemerkte dat het mijn favoriete leeftijdsgroep betrof, d.i. 10 à 11-jarigen: 24 kinderen, meestal jongens, met vijf vrouwelijke begeleidsters. De directrice kwam aanstond naar mij toe: "Wij hebben een gehandicapt jongentje bij in een invalide-wagentje. Kan dat geen kwaad?". "Nee, nee" stelde ik haar onmiddellijk gerust, "dat komt in orde!". Ik herinnerde me dat ik een paar dagen voorheen nog circuit II had gedaan met een groep slechtienden. Toeziener Norbert had mij de wijze raad gegeven dadelijk naar de wachtpost aan de Zeedijk te vertrekken, zodat de gevaarlijke afdaling wordt vermeden van de trap, vanaf het hoge duintop waarop het Flakanon staat. Dank je wel, Norbert! Dienvolgens paste ik hetzelfde systeem toe met mijn jeugdige bezoekers. Aan de open geschutsbedding was het mijn beurt om de begeleidsters de raad te geven om het invalide-wagentje daar te laten staan, vermits wij toch langs dezelfde plaats zouden terugkomen.

Aan de commandobunker stelde ik voor om zelf het jochie te dragen, maar ik schrok mij een bult. Ik had het gevoel een zak aardappelen van vijftig kilo in mijn armen te nemen. Nu realiseerde ik mij pas de panische schrik in de ogen van de frele juffertjes, toen zij ingingen op mijn suggestie om de mindervalide zelf te torsen. Ik had ook reeds bemerkt dat het jochie, zoals de apostolische tradities, geregeld van hand tot

hand werd overgeleverd. Nu begreep ik ook de bekwame spoed om het kind aan mijn goede zorgen toe te vertrouwen. Het lachte mij vriendelijk toe: zijn beide beentjes waren niet mede gegroeid met zijn loodzwaar, omvangrijk bovenlichaam. In de personeelsbunker aangekomen, kreeg ik een ingeving van de H. Geest. Ik plaatste mijn makkertje naast het Oerlikon-afweergeschut op een munitiekist, en gaf hem twee rolletjes fruitdragees. "Voilà" triomfeerde ik. "In plaats van een kanonnier, ben jij de foerier van dienst. Geef er je vriendjes elk eentje, en vergeet jezelf niet!" Ik knipoogde eens naar de directrice: "Wie geeft wat hij heeft, is 't waard dat hij leeft, hé!"

Toen wij terug aan de open geschutsbedding kwamen, meende ik weer een ei van Columbus te hebben uitgevonden. Ik stelde voor dat de hele bende door de lange overdekte loopgracht zou weerkeren, terwijl het jongetje in zijn wagentje het houten wandelpad langs het vissershuisje en voorbij de strandhindernissen zou nemen. Maar deze keer gaf de H. Geest abus. "Hansje zou ook gaag door die loopgracht gaan met zijn kameraadjes" fluisterde de directrice mij in het oor. Ik bekeek medelijdend zijn pruillipje. "Komaan Hans!" riep ik lichtzinnig uit, "we zetten de achtervolging in!" De joelende bende liep voorop, en in 't begin ging het nog op een drafje. Het ventje kraaide van plezier, maar het omklemde met beide armpjes zó stevig mijn nek, dat het de luchtvoeder afsneed. Eerst gaf ik nog opgewekt commentaar. "Kijk" brulde ik, "zie je links en rechts die openingen met een paar treden? Daarop konden de soldaten naar onraad speuren, zich als schutters opstellen of desnoods wegvlugten. Vorige zomer, toen het buiten snikheet was, was het hier in die loopgracht heerlijk fris." Mijn liedje was echter vlug uitgezongen. Mijn last scheen te verzwaren, en ik probeerde mijn rechterarm wat te ondersteunen met mijn linkerhand. Naarmate wij vorderden verminderde mijn galop zienderogen in een waggelende eendenpas, om te eindigen in een strompelgangetje. De laatste meters naar het toegangshekken leken

mij eindeloos. Ik was aan het einde van mijn krachten, zocht wanhopig de begeleidster met het wagentje en plofte er mijn vracht in. Op datzelfde ogenblik ontwaarden mijn glazige blikken collega Lucien, die voorop schreed met een klein groepje in zijn kielzog. Hij drukte mij de hand en informeerde vriendelijk: "Hoe is 't?" Ik meende te liegen en "goed" te antwoorden, maar ik kreeg dat kleine woordje niet over de lippen. Nu begrijp ik ten volle wat de uitdrukking betekent: "Naar zijn laatste adem snakken!" Lucien bekeek mij bevreemd, en vervolgde plechtstatig zijn tocht. Hij moet zeker gedacht hebben: "Dien Omer is toch een rare vogel. Er kan nog geen goeie dag vanaf!" Sorry Lucien: "A l'impossible nul n'est tenu!" Ik heb er tenminste nog drie minuten staan hijgen, vooraleer ik in staat was om mijn gidsbeurt te besluiten. Ondertussen had toezienaar Guy alle moeite van de wereld om de rumoerige krijgers in toom te houden. Op de hoogvlakte met mooi zicht op de drie gebouwen van het Memoriaal, hield ik halt. "Wel, beste vriendjes" meesmuilde ik, "ik had eens een grote groep bezoekers mee op het oorlogsterrein, en een oud vrouwtje vroeg me wanneer ze nu eindelijk het paleis van prins Karel zou zien. Welnu, daar beneden, dat laag gebouwtje in 't midden, daar zien jullie het paleis, en Prins Karel heeft er tientallen jaren gewoond. Ik stond hier eens met een klein

meisje en zij vroeg aan haar moeder of dat een kabouterhuisje was... Maar à propos, jullie eten zeker graag een ijsje?" De vrolijke bende keelde eenparig en in blijde verwachting "Ja, ja!" waarop ik vervolgde: "Het spijt mij geweldig dat ik hier geen ijsje kan aanbieden. Ook Prins Karel was verzot op een ijsje, maar dan wel met een ferme plak mosterd er op. Hij had dat geleerd van zijn moeder, Koningin Elisabeth. Jullie moeten dat ook maar eens proberen!" Ik nam lachend afscheid en nodigde hen uit terug te keren voor de wandeling van de Eerste Wereldoorlog. "Dat zal vast en zeker volgend jaar gebeuren" beloofde de leidster.

EPILOOG

Diezelfde nacht werd ik rond één uur wakker door een stekende pijn in mijn rechterarm. Die pijn verergde zodat ik wakker bleef tot ik om zes uur opstond. Om 10 uur werd mijn oudste schoonbroer begraven. Na de mis verborg ik mij in het voorportaal van de kerk achter de rug van mijn schoonbroers. Het vooruitzicht om een honderdtal personen de hand te moeten drukken, schrikte mij zodanig af, dat ik mij beperkte tot een begrijpend hoofdknikje. Wat mij betrof, was de innige deelneming immers bestemd voor mijn gemartelde rechterarm...

Domein Raversijde: een schoolgroep op bezoek

Overzicht Beschermd Monumenten, Landschappen, Dorpsgezichten (+ lijst voorontwerpen) in Oostende

Redactie

Ingangdeur en omlijsting, Kerkstraat 10	R.B. 08.02.1946
Kerk Onze-Lieve-Vrouw-ter-Duinen, Dorpsstraat	R.B. 05.11.1946
Toren oude Sint-Petrus-en-Pauluskerk, L. Vilainplein	R.B. 05.11.1946
Oude Kapucijnenkerk, Jacob Besagestraat	K.B. 23.06.1960
Sint-Petrus-en-Pauluskerk	K.B. 30.12.1960
Huize Louise Marie, Langestraat 69	K.B. 28.05.1962
James Ensorhuis, Vlaanderenstraat 27	K.B. 18.01.1974
Schip en viering Onze-Lieve-Vrouwekerk in Zandvoorde	K.B. 19.04.1937
Fort Napoleon	K.B. 06.07.1976
Begraafplaats O.-L.-Vrouw-ter-Duinen, Dorpsstraat	K.B. 27.05.1975
Watertoren, Mercatorlaan 3	K.B. 04.11.1977
Duin-en polderlandschap en omgeving (O.-L.-Vrouw-ter-Duinen)	K.B. 07.09.1979 en
	K.B. 22.09.1981
Huis, Van Iseghemlaan 12A	K.B. 22.09.1981
Huis, Vlaanderenstraat 17	K.B. 22.09.1981
Koninklijke Stallingen, Koninginnelaan 76	K.B. 22.09.1981
Huis, Christinastraat 67	K.B. 22.09.1981
Koninklijke Gaanderijen	K.B. 22.09.1981
Postgebouw, Hendrik Serruyslaan	K.B. 22.09.1981
Ruiterstandbeeld koning Leopold II	K.B. 22.09.1981
Ruiterstandbeeld koning Leopold I	K.B. 22.09.1981
Muziekkiosk, Wapenplein	K.B. 22.09.1981
De Smet de Naeyerbruggen	K.B. 22.09.1981
Halfportaalkraan nr. 2 (Vlotdok, Westkaai)	K.B. 22.09.1981
Koninklijk Stapelhuis, gevels en daken, Westkaai	K.B. 22.09.1981
Stapelhuis, gevels en daken, Oostkaai	K.B. 22.09.1981
Douanegebouw, Oostkaai	K.B. 22.09.1981
Sint-Annakerk, Stene-dorp	V.E. 09.03.1983
Station	V.E. 28.07.1983
Onze-Lieve-Vrouwecollege, voorgevel en daken, Vindictivelaan 9	V.E. 11.04.1984
Krekengebied	M.B. 02.10.1985
Grote Keignaert, Zandvoorde	M.B. 27.11.1992
Le Châtelet, Nieuwpoortsesteenweg 8	M.B. 14.01.1994
Creosoteerinrichting, Oudenburgsesteenweg 87	M.B. 10.11.1995
Creosoteerinrichting met omgeving (dorpsgezicht)	M.B. 10.11.1995
Dorpskom Stene-dorp (dorpsgezicht)	M.B. 05.04.1995
Mercator	M.B. 24.09.1996
Villa Mont Kemmel, Kemmelbergstraat 27	M.B. 24.09.1996
Villa Maritza, Albert I-Promenade 76	M.B. 24.09.1996
Villa Yvonne, Albert I-Promenade 83	M.B. 28.03.1996
Villa Simonne, Albert I-Promenade 84	M.B. 28.03.1996
Villa Francine, Albert I-Promenade 88	M.B. 28.03.1996
Albert I-Promenade, "Koninklijke Gaanderijen"	K.B. 22.09.1981
Duinenweg. Gedeelte van de dreef langs het domein Prins Karel	K.B. 05.05.1959
Kaaistraat 5. Luifel (opgeheven bij M.B. 14.07.1994)	K.B. 22.09.1981
Kerkstraat 10 en 10A	M.B. ontwerp 13.09.1996
O.L.-Vrouw Onbevlekt Ontvangenkerk	M.B. ontwerp 10.11.1995
Vuurtorenweg. Batterij Hundius	M.B. ontwerp 13.09.1996
Vuurtorenweg. Batterij de Halve Maan, Flaksite	M.B. ontwerp 13.09.1996
Sluizencomplex, brugwachtershuisje met pad op houten staketsel, houden geleidingswerk, hoofden van de draaibrug en omgeving (Plassendale - Zandvoorde)	M.B. ontwerp 18.01.1996

Bescherming Mercator zie bladzijde 92

Nota:

R.B.: Raadsbesluit (Gemeenteraad)

K.B.: Koninklijk Besluit

V.E.: Vlaamse Executieve

M.B.: Ministerieel Besluit

Verhalenbrunch met Omer Vilain (3)

Martine Quaegebeur

DEEL 3

In mijn laatste jaar aan de Sociale School vestigde ik (= Omer Vilain) mij opnieuw in Oostende. Ik wilde er een job vinden en daarom meldde ik me aan op het stadhuis. Alweer mocht ik in de bevoorradingsdienst werken, want de oorlog was nog niet voorbij.

Terwijl ik nog volop bezig was met mijn studies en proefschrift van sociaal assistent, een functie die ik evenwel nooit zou uitoefenen, solliciteerde ik naar de betrekking van bibliotheekbediende. In november 1944 werd ik in de stadsbibliotheek van Oostende tewerkgesteld en daar zou ik mijn carrière ook uitbouwen.

Dikwijls heb ik mij afgevraagd waarom de weerstand zo gehaat werd. Net zoals na de Eerste Wereldoorlog wist men dat oorlogsinvaliden bij openbare diensten voorrang zouden krijgen op een betrekking of bevordering. Ineens kwamen er bij de politie, brandweer of administratie enkele nieuwkomers binnen, waaronder weerstanders van in de oorlog. Diegenen die reeds in vaste dienst waren, vreesden dat weerstanders bevoorrechte plaatsen zouden innemen. De schrik om dan zelf niet meer voor bevordering in aanmerking te komen, zat er dubbel en dik in.

Op het einde van de oorlog duldde men de weerstand enigszins op een ereplaats. Menig kind vroeg aan zijn vader: "Pa, was je gie ook bie de weerstand"? Waarop hij moeilijk kon antwoorden: "Bé nin'k, 'k wassen ik te benauwd, of ze hadden gin vertrouwen in mien". Het was gemakkelijker om te zeggen: "Bé nin'k, 'k wilden ik bie ol da crapuul nie sien".

Na de oorlog, bij de erkenning, begonnen heel veel weerstanders elkaar te bekampen: "Ja, maar wij hebben dit en dat gedaan en jullie hebben niets gedaan..." "Wij hebben er zovelen die in de concentratiekampen zijn terechtgekomen..." "En bij ons zijn er zovelen gestorven..." Blijkbaar speelden deze zaken een nefaste rol voor de weerstand. Een ware studie daarover werd eigenlijk nooit gemaakt. Deze geschiedenis zou, volgens mij, toch eens moeten geschreven worden.

Door de oorlog was Oostende bijna volledig plat gebombardeerd. Het kursaal hadden de Duitsers afgebroken. De vismijn ging eraan en het stadhuis en de bibliotheek waren totaal afgebrand. Onze kerken waren niettemin gespaard gebleven.

In de morgen van 28 mei 1940, nadat de Kapellestraat van aan het Wapenplein tot aan de Jozef II-straat werd vernietigd, deelde de Duitse radio mee dat het Jodenkwartier in Oostende was uitgeschakeld. Joods geld was weliswaar geïnvesteerd geworden in de warenhuizen "A L'INNOVATION" en "UNIPRIX", maar buiten dat woonden er in heel de Kapellestraat misschien een viertal Joodse families, de overigen waren allemaal Oostendenaars.

In Duitsland geloofde men waarlijk deze berichtgeving en het werd beschouwd als de gewoonste zaak van de wereld.

Onze stad bleef daarenboven, vanaf september 1940 tot in de winter van 1941, niet gespaard van luchtaanvallen. Regelmatig maakten geallieerde piloten, Tsjechen en Polen die reeds in Engeland zaten, fouten toen ze 's avonds de

Zo zag er de Kapellestraat uit in 1940. Op de foto rechts ziet men de nu nog bestaande gevel van de toenmalige Innovation (nu C&A) en in de achtergrond de toren van het oud Station, waar zich nu het warenhuis Delhaize bevindt.

haveninstallaties en de spoorwegen moesten uitschakelen. Verhalen deden de ronde dat ze bij maanlicht een kerk met twee torens moesten zoeken. Daarbij zouden ze zich vergist hebben tussen de Heilig Hartkerk en de Sint-Petrus en Pauluskerk zodat hun brandbommen op het Westerkwartier vielen waarbij de Dokter Verhaeghestraat, de Conscienceschool, de Honoré Borgerstraat en de Nieuwpoortsesteenweg getroffen werden. Een verklaring waarom er daar bommen vielen, weet men niet. Die werd ook nooit gegeven.

Na de oorlog kwamen de eerste gerepatrieerden uit Duitsland terug. Algauw vernam men wie er gestorven of gefusilleerd was of van ontbering in een concentratiekamp was omgekomen. Daardoor ontstond een bittere haat. De brandweercommandant had al veel slagen gekregen omdat hij verschillende brandweerlieden had laten afzetten. Zij kwamen dan in Duitsland terecht.

Nu de diepe afkeer voor collaborateurs was aangewakkerd, eiste men hun aanhouding. Verscheidene appartementen en huizen, waarvan men dacht dat de bewoners met de bezetters hadden samengewerkt, werden aangevallen. De gehele inboedel werd op straat gegooid en in brand gestoken. De revanche die men nam, liet een slechte indruk achter daar ook onschuldigen werden aangepakt.

Eén collaborateur werd zelfs vermoord, iemand van de Konterdam die, samen met andere politieke gevangenen, uit Duitsland was teruggekomen. In de oorlog had hij altijd een zwart uniform gedragen en dito laarzen. Iedereen moest voor hem van het voetpad. Nu hij, per trein terug, in Oostende was aangekomen, nog steeds gekleed in uniform van Vlaamse Wacht, werd hij opgemerkt door een spoorwegman: "Kijk, ik zal je opsluiten in het bureau tot dat de rijks-wacht komt. Pas op, want er is gevaar. Telkens staan er een hoop mensen de gevangenen op te wachten". Maar de collaborateur dacht klaarblijkelijk dat het nog oorlog was en hij alle gezag had: "O, neen, wat zouden ze met mij wel doen"? Het voorval speelde zich af in het oud station. Buitengekomen werd hij, naar men beweerde, door een visser aangevallen. De visser zou buiten zichzelf van woede zijn geweest omdat hij de dag voordien juist had vernomen dat zijn broer in een concentratiekamp was omgekomen.

De collaborateur werd door de onstuimige menigte zodanig geduwd totdat hij in het tweede dok viel. De historie die men daarover vertelde, was het volgende: "Ja, want wanneer hij bijna onderging, salueerde hij zelfs nog Heil Hitler", niet wetende dat een drenkeling gewoonlijk in doodsnood zijn handen naar omhoog steekt.

Het eigenaardige daarvan was dat men hem niet vond. Urenlang werd er nog naar hem gezocht en na een drietal dagen werd hij dan uiteindelijk gevonden. Hij was tegen de bogen onder de kaaimuren vast komen te zitten en kon daardoor onmogelijk loskomen.

De oorlog bracht alzo dramatische toestanden teweeg. Zoals het ook twee jonge broers, eveneens afkomstig van de Konterdam, overkwam. De mening toegedaan dat alle Duitsers reeds vertrokken waren, maakten zij een plundertocht in de haven. Enkele Duitsers kwamen evenwel nog voorbij en de twee werden meedogenloos gefusilleerd.

Oostende lag in puin en men vroeg zich af wat er gedaan kon worden om de stad er weer bovenop te krijgen. Het schepencollege dat gevlucht was voor de oorlog, was afgezet. Burgemeester Eduard MOREAUX werd eveneens niet meer aanvaard omdat hij in mei 1940 zijn stad had verlaten. Om veiligheidsredenen waren zij allen gevlucht en hadden daardoor de stad aan haar lot overgelaten. Dat was voor velen een onvergeeflijke daad. Wij zaten dus zonder schepencollege, zonder burgemeester en zonder brandweercommandant, want deze laatste was wegens collaboratie ook afgezet.

Diegene die de zaak op zich wilde nemen, was Henri SERRUYS (Niet te verwarren met SERRUYS van de Hendrik Serruyslaan, want die was één van zijn voorzaten). Henri Serruys was een ingenieur van liberale strekking. Hij werd gedreven door idealisme en niet omwille van politieke carrière of uit winstbejag. Hijzelf en zijn vrouw waren immers gefortuneerd. De eerste zaak waarvoor hij pleitte als burgemeester, was de heropbouw van het Casino-Kursaal. Het kursaal was trouwens de glorie van Oostende. Er werd beweerd dat ons kursaal werd afgebroken ten voordele van Knokke omdat de Duitse bevelhebber, VON FALKENHAUSEN, een relatie zou gehad hebben met een Knokse dame. In 1943 was het kursaal tot en met de laatste steen afgebroken en op dezelfde plaats liet de Duitse bezetter dan een reuzebunker bouwen.

Op aandringen van burgemeester Henri SERRUYS werd ons huidige Casino-Kursaal met oorlogsschade herbouwd. In het binnenland werd dat niet zo goed begrepen: "Ze gaan nu het geld gebruiken om een speelkot te bouwen. Dit kan toch voor nuttiger dingen besteed worden"! Anderen waren dan van mening dat Oostende wel degelijk een kursaal nodig had om de stad meer leefbaar te houden. Het bood immers werk aan croupiers, keukenpersoneel, portiers enz.

De vismijn en het kursaal werden het eerst heropgebouwd. Het stadhuis en het Feest- en

*Henri Serruys, burgemeester van Oostende van 16.05.1940 tot 31.10.1941 en van 09.09.1944 tot 25.01.1952
(Foto Marc Van Middeltem)*

Kultuurpaleis zijn er slechts later bijgekomen. In die jaren werd er bestendig en hard gewerkt aan de heropbouw van onze stad zodat geregeld een eerstesteenlegging of een nieuwe opening plaatsgreep.

In de loop van mijn vierenveertigjarige carrière heb ik vijf burgemeesters gehad. De eerste was Henri SERRUYS. De tweede was Louis VANDENDRIESSCHE. Daarna kwamen Adolphe VAN GLABBEKE, Jan PIERS en Julien GOEKINT. Ik kende ze alle vijf.

De gentleman was inderdaad Henri SERRUYS. Hij was een grote persoonlijkheid die zowel oog had voor het gewone volk als voor de hogere klasse. Naar beiden kon hij evengoed luisteren. Hij was werkelijk een erg sociaal voelend mens.

In 1952 overleed Henri SERRUYS en zijn mandaat werd overgenomen door Louis VANDENDRIESSCHE die slechts voor één jaar burgemeester zou blijven. Daarna kwam Adolphe VAN GLABBEKE.

VAN GLABBEKE was een heel andere persoonlijkheid. Hij stond nogal afstandelijk tegenover het stadspersoneel. Als politicus wist hij zich evenwel heel goed te gedragen. Waarschijnlijk had hij daarin speciale lessen genomen.

Men zegt altijd dat VAN GLABBEKE zeer intelligent was, wat waar was. Maar hij was geen mensenkenner. Om heel intelligent te zijn, moet je mensenkennis hebben. VAN GLABBEKE zag niet in dat, wanneer hij mensen kwetste,

hij ook grote vijanden maakte. Dit zou aan de basis liggen van zijn nederlagen. Als minister werd hij tweemaal buitengezet: eenmaal als minister van justitie en eenmaal als minister van openbare werken en dit zonder dat de regering gevallen was. Nu, de dag van vandaag, is dat niet zo ongewoon, maar in die tijd was dat wel uniek.

Omdat VAN GLABBEKE ruzie had met DE RAMEE, de eerste na-oorlogse kursaal-uitbater, ondersteunde hij de staking van de croupiers die was uitgebroken. Persoonlijk maakte ik mee hoe hij, 's nachts om 12 uur in het café "Du Sport" in de Langestraat, stond te roepen: "DE RAMEE buiten! DE RAMEE buiten!" En dit als burgemeester. "Bravo, Adolphe! Bravo, Adolphe!" riepen de mensen. VAN GLABBEKE stal er als het ware de show. Daarna vertrok hij voor een maand naar Kongo en de staking bloedde dood.

Hoe kon hij zich zo populair maken? Hij was burgemeester maar wilde eveneens het ambt van schepen van cultuur en openbaar onderwijs vervullen. Alzo kon hij bij de belangrijkste manifestaties aanwezig zijn. Hij ontmoette vele mensen en al gauw werd hij een populaire burgemeester.

Eén van zijn geliefkoosde zaken was, aanwezig zijn op de prijsuitdeling van de leerlingen van het Koninklijk Lyceum. Er werden toen nog palmaressen gedrukt. Aan juffrouw LOTTIN, directrice van de school, vroeg hij om bij de naam van elk kind ook de voornaam van de vader, zijn beroep en adres te vermelden.

Daar zat hij dan tijdens de prijsuitreiking. Een kind kwam naar voren om haar prijs af te halen: "Dag Sofietje, proficiat hoor. Ik weet het, je pa heet Camille en hij is beenhouwer op den Opex, hé? Ik ken hem goed. Wil je hem de complimenten geven?"

Moeder die in de zaal zat, vroeg haar kind: "Wat heeft hij je allemaal verteld"? "Da mien pa Camille héét, dat hen béénhouwer is op den Opex, dat hen hem goed kent en dat hen de complimenten hèt". En moeder keerde dan terug naar huis met dezelfde trots. Zogezegd kende VAN GLABBEKE iedereen, maar in feite wist hij van toeten noch blazen.

In die tijd stonden bibliotheek, archief en museum onder één bevoegdheid, met aan het hoofd de Heer Frank EDEBAU. Ik was zijn assistent. Op een zeker moment kreeg ik van de privé-secretaris van burgemeester VAN GLABBEKE, een telefoontje: "De burgemeester moet onmiddellijk EDEBAU zien". Frank EDEBAU was echter niet te vinden. Ik antwoordde: "Wel kijk, als je wil, zal ik trachten de situatie op te lossen. Wat moet ik doen?"

Adolphe Van Glabbeke, burgemeester van Oostende van 16.01.1953 tot 05.02.1959 (Foto Marc Van Middeltem)

Het probleem ging over een dringende aankoop van een schilderij van Jan DE CLERCK. De kunstschilder en zijn echtgenote lagen in het hospitaal en de ziekenhuiskosten zouden met de aankoop van het schilderij betaald worden. Het dossier dateerde evenwel van een jaar voordien, maar A. VAN GLABBEKE had het te druk en als schepen van cultuur had hij er geen gevolg aan gegeven. Plots leek de zaak dringen. Nog diezelfde zaterdagmorgen ging ik met de voorlopige bestelbon naar het stadhuis zodat het de maandag daarop in het schepencollege zou goedgekeurd kunnen worden. Ik moest een briefje invullen en aan de bode afgeven om bij de burgemeester toelating te krijgen. Ik werd onmiddellijk ontvangen: "Mijnheer de burgemeester, ik heb mijn best gedaan om U de bestelbon te overhandigen". "Oh, ja, dit is heel goed van U", antwoordde hij heel tevreden. Alhoewel de hele zaak nog niet was goedgekeurd in het schepencollege, drukte hij alle knoppen in waarbij de stadsontvanger, de inspecteur van financiën en de stadssecretaris meteen moesten komen. Er werd rechtstreeks een chauffeur van de brandweer aangesteld om met een stadswagen dringend het geld aan Jan DE CLERCK te overhandigen. Dat gebeurde in enkele minuten tijd en daar stond ik dan. Toen iedereen terug buiten was, vroeg ik hem: "Mijnheer de burgemeester, mag ik nu ook gaan?" "Natuurlijk", zei hij, "Ik ben heel blij dat u een goede ambtenaar bent en dat u die slag in een halfuurtje geklaard hebt, gefelici-

teerd." Hij ging mee om mij uitgeleide te doen. Eens de dubbele deur geopend, merkte hij in de gang vier personen op die ook hun opwachting maakten om hem te spreken. Ineens veranderde zijn hele houding tegenover mij. Hij bekeek mij en met de vinger in de lucht schreeuwde hij: "En u hoort het, VILAIN, dat het niet meer gebeurt, hé. 't Is de laatste keer dat ik U verwittig"! Hij richtte zich tot de wachtenden en zei met een brede lach: "De volgende a.u.b." Beduusd stond ik te kijken. De vier zaten daar met een brede glimlach mij aan te kijken: "Ziedaar, dat is alweer een ambtenaar die onder zijn voeten heeft gekregen. Ze doen met den Dolphe niet wat ze willen".

Burgemeester VAN GLABBEKE had iets wat een ander niet had, hij had een zekere uitstraling. Men had een oneindige bewondering voor hem en voor alles wat met hem verbonden was. Maar als je als kleine bediende tegenover hem stond, voelde je je als mens soms zo klein zodat je jezelf begon af te vragen op welk spoor je was terechtgekomen.

Op een dag, nadat hij van het parlement terug kwam en het stadhuis nog eens binnenging dat toen in het gerechtsgebouw onderdak vond, keek hij vlug rond. Na een vijftal minuutjes verwittigde hij de conciërge: "Camille, zou je morgenochtend om 5 uur de lichten willen uitdoen"? En hij vertrok naar huis. Zijn bureau bevond zich op de eerste verdieping langs de kant van de Vindictivelaan. 's Nachts, als mensen van de "cinema" op weg naar huis, door de Vindictivelaan of Alfons Pieterslaan voorbijkwamen, merkten ze de lichten van zijn bureau op: "Je moet e ké kieken, 't Is nog één die werkt op 't stadhuus. 't Is nu twèè euren in de nacht en j'is ie nog altied bezig. Dan d'anderen e ké lessen van hem nemen", niet wetende dat Dolphe in feite al lang thuis was.

In die tijd werd er bij de P.V.V. veel Frans gesproken. Een overtuigde P.V.V.'er zei eens over hem: "Il y avait un truc en lui. Il y avait quelque chose de spécial". Inderdaad, men vond veel in hem of men vond niets in hem.

Op een gemeenteraadszitting legde burgemeester VAN GLABBEKE iets uit in het Latijn waarop toenmalig gemeenteraadslid, Henri EDEBAU, vader van Frank EDEBAU, interpeleerde: "Mijnheer de burgemeester, U zegt daar iets in het Latijn. Ik versta het niet". "Ah, waar zou U dat ook geleerd hebben?" antwoordde hij resoluut. Met als resultaat dat de S.P. in groep opstond en naar buiten trok. Velen waren het ten slotte ook beu om door hem nog verder getreiterd of belachelijk gemaakt te worden.

(wordt vervolgd)

Onthulling borstbeeld Karel Jonckheere

Dirk Beirens

Op zaterdag 19 oktober 1996 vond in het Stedelijk Feest- en Cultuurpaleis te Oostende de plechtige vergadering met onthulling van het borstbeeld van Karel Jonckheere plaats.

De bronzen buste, een kunstwerk van de bekende en gewaardeerde Oostendse sculptor Josyane Vanhoutte, kon gerealiseerd worden door de inbreng van het Willemsfonds Oostende, maar vooral dankzij de financiële steun van een aantal personen, bedrijven en verenigingen zoals Gidsenkring Lange Nelle.

Het beeld werd door het WF aan de stad Oostende aangeboden in de hoop dat het later een plaats krijgt in de leeszaal - een wens van wijlen schepen voor cultuur Kris Lambert - van de nieuwe bibliotheek.

Het programma zag er als volgt uit:

- Verwelkoming en inleiding door S. Brusseel, voorzitter WF Oostende
- Oostendenaar en letterkundige Karel Jonckheere belicht door Dirk Beirens (de tekst volgt integraal na deze inleiding)
- Karel Jonckheere "junior" over Karel Jonckheere, of "Een groet van neef aan oom"
- Hulde van WF algemeen bestuur door Leo Ponteur, algemeen voorzitter
- Oostende brengt een eresaluut aan KJ via burgemeester J. Goekint
- Plechtige onthulling van de buste
- Receptie

Mevrouw Jonckheere, Floris,
Notabelen en genodigden van het
Willemsfonds en de stad
Oostende,
Geachte dames en heren,

Ik zal niet beginnen met te zeggen dat KJ's leven en werk onmogelijk samengevat voorgesteld kunnen worden in dit korte tijdsbestek.

In een mooi groen ingebonden, klein boekje "Filter uw dag" (1970) schreef KJ een honderdtal aforismen bijeen: snedige, pittige gedachtenverwoordingen zoals:

"Om het de scholieren gemakkelijk te maken, zou ik willen sterven in mijn geboortestad op mijn honderdste verjaardag."

De weinige scholieren die nog werk van deze letterlievende dichter voorgeschoteld krijgen, hebben het dus niet onder de **markt** wat zijn tijd en ruimte betreft.

Markt, zei ik,
de Grote Markt van Oostende alias het Wapenplein, nu het kermisplein aan de andere kant van de glazen wand.
Over die markt schreef KJ volgende poëtische journalistieke bespiegeling in de Gazet van Oostende, liberaal weekblad voor Oostende, anno 1933:

*Niet de Vischmarkt, noch de Groentenmarkt, noch de Vogelmarkt, maar de MARKT.
Daar waar nu, in de schemering`
de politie elk half uur de jongens van de kaai wegschoppen moet
omdat ze voetbal spelen voor 't plechtige stadhuis (nu dit gebouw, het Feestpaleis);
waar in de jaren 1600,
op dezelfde plaats waar thans 's Donderdags de evangelisten liedjes voor niets zingen,
de Oostendse heksen verbrand werden.
Dat is de markt.*

*De hond, die zijn been opheft tegen de kioske behoort er zowel toe, als de neger, die
voor den honger, de maag, de borst, den buik en nog wat,
anijspekken verkoopt.
De Markt dat is de Hooge Wacht (stadsbib, nu apotheek op hoek met Louisastraat)*

*en Jan Bubbel die er met zijn maten, de zonnekloppers tegen te slapen ligt.
Dat is Cecilia, Kerlinga en Patria, met denzelfden staart doch van verschillende kleur
en de "chochtee litereir" (nu balie museum op hoek met Kapellestraat).
Ook de spreekwoordelijke creme à la glace-kar en 's avonds de concerten van de
Harmonie, helpen de Markt vormen tot wat ze is: de Markt...*

*De beiaard, die alle kwart, een lepeltje muziek over de stad giet - nu een koffielepeltje
en als 't uur is, een soeplepel,
de roepen van de taximannen en de koetsiers, zingen
ook van de Markt.
De Markt is schoon, oud en grijs.*

*Proper is ze, den Donderdagnamiddag, wanneer de pompiers het koekemul en de
koolblaren wegspuiten met een rechten klaren straal die de Markt schijnt te zegenen...*

DAT WAS 1933.

Die dertiger jaren in Oostende worden opgeroepen tijdens de KJ-wandeling ontworpen door Gidsenkring Lange Nelle. Onze letterlievende dichter fungeert er als alomtegenwoordige kapstok voor het interbellumverhaal van onze stad.

KJ hier geboren in 1906, hoogbloeier van de Belle Époque (zie tent. De Baden);
ram van 9 april zelfde geboortedag als Leopold II, wel 66 jaar jonger;
van de generatie van schilder Gustaaf Sorel (1905) en
cinéaste Henri Storck (1907) die nu al door de heemkring De Plate en volgend jaar officieel
gehuldigd wordt;
Sorel, Jonckheere en Storck, drie leeftijdsgenoten
in de schaduw van Ensor, Spilliaert, Permeke (zie PMMK + SMSKO)
en Jan Declerck...
Hij heeft ze alle vier gekend, heeft er over geschreven en gesproken
Van Ensor getuigt KJ: "Ensor was een bourgeois maar die de moed had tegen zichzelf te revolte-
ren en daardoor aan complexen leed die hij trachtte op te lossen door zich maskers op te zetten!"

KJ werd schrijver, veelschrijver:
bekendst wellicht om zijn poëzie, reisverhalen, journalistenstukjes, memoires, polemische brieven,
liederen, essays, historische werkjes, radio- en TV-bijdragen, aforismen, vertalingen, vertellingen.

Hem werd een bescheiden plaats in de galerij der Vlaamse schrijvers toebedeeld.
Een schrijver uit de kuststreek waar meer schilders dan auteurs ontsproten zijn.
Een letterlievende dichter die meer bekend is om zijn puntige gezegden, vlammende toespraken,
taalspelletjes en in zijn functie als adjunct-kabinetschef "Verbreider der Nederlandse Letteren" van
de Minister van de Nederlandse Cultuur.

Die bescheiden plaats omdat hij ambtenaar was? Er waren nog ambtenaar-schrijvers.
Bescheiden omdat zijn werk nauwelijks gekend was?
Omdat het vooral om dichtwerk ging, voor iedereen bereikbare poëzie, parlando-poëzie.

Zoals bijv. de slotstrofe uit de bundel "In de wandeling lichaam geheten" (1964):

***"Ik blijf tevreden met een boterham
Een dak voor vrouw en kind, een koppel talen
Om naast de eeuwigheid als blijde ram
Van uur tot uur te mogen ademen".***

Ootmoedig bekende ook Herman de Coninck dat hij het werk van KJ nauwelijks kende in de inlei-
ding van het in 1992 verschenen boek "Niemand moet me helpen sterven ... KJ gebloemleesd".

Ik citeer daaruit:

***"Het heeft een bundel of drie geduurd voor KJ zijn eigen stem vond. Laat zijn adolescentie
biechtpoëzie, zijn experimenten met het vrije vers en zijn opsomgedichten weg en je houdt
een tragische dichter over van een goede 100 klassieke verzen. De Coninck was verrast
door KJ's verzetspoëzie, polemische vrijzinnige gedichten zoals twistgesprekken met God
zelf en verder ook door wat hij noemt "ars-poëtica" gedichten waarin KJ zijn eigen dich-
ten, wat hij geregeld relativeert en de dichtkunst zelf als onderwerp behandelt."***

KJ zei zelf: "Proza schrijf ik uit een teveel, poëzie uit een tekort".

Een soms tragisch tekort waarin hij begaan is met de mens die geslingerd wordt tussen liefde en
leed, het tijdelijke en het tijdeloze, de ruimte bezielend of leegmakend.
Het speelse karakter van zijn verzen laat zich heel dikwijls intomen door de bezinning over vergan-
kelijkheid en tegenslagen.

Karel Jonckheere

H. Jansen

Karel Jonckheere °Oostende 09.04.1906 - +Rijmenam 13.12.1993

Van zijn mooiste en indringendste poëzie getuigt "AUGUSTUS 1951"
(bundel Na-Zicht 1976)

*"Zij staat te neuren in het zomerlicht
over de wieg van Floris onze zoon.
Ze weet nog niet dat daar een blinde ligt,
van 't avontuur ons onverdiende loon.
*Dit kind is later zorg. Maar zij, zo lief
behulpzaam voor haar broze prematuur
en ook voor mij, haar oude maagdomdief,
wie dooft de vreugde van haar teder vuur,
*Ik zal het doen. Maar zeg mij waar, wanneer?
Als wij alleen zijn, of met vrienden bij,
of straks als ik uit de duinen keer
om ongezien te zijn als ik soms schrei?
*Leer mij meteen dan hoe men zo iets zegt.
Of zegt men het in bed, stil maar beslist,
als zij zich innig in uw armen legt
en schuchter snikt dat zij het ook wel wist?"*

KJ vertelde zelf dat hij "geen zittend gat heeft" en prof Janssens "boutadeerde":
"God is overal maar KJ is overal geweest".

Hij heeft de spanning die de Oostendenaar kwelt "180° zee 180° land" vaak doorbroken tijdens
verre reizen, zelfs als ijslandvaarder.

Maar hij kwam ook vaak terug met lijf en leden of in gedachten naar 't zeetje, dat neemt en geeft,
getuige zijn "Ballade van de verdronkenen" (Wat niet geneest 1943).

*"Wat baat ons 't zilver van de witste vis,
Een steurkrab heeft onze ogen uitgevreten..."*

Hij heeft het altijd spijtig gevonden dat hij er nooit in geslaagd is een historische roman over 'Het
Beleg van Oostende' te schrijven.

Alhoewel in 1970 verscheen "Oostende verteld" met een "d": de geschiedenis van de stad met als
rode draad "de strijd om het voortbestaan" waardoor de Oostendenaars treiteraars/grèters van
beroep geworden zijn omdat ze niet ophouden te reageren tegen de alle zelfstandigheid en vrijheid
fnuikende overmacht en overheid.

Oostende is één groot masker! Niewaar James?

Als een toerist durft op te merken dat 't stinkt aan de vistrap, grapt Karel mee met d'echte
Oostendenaars:

"Neen, neen je neuze staot te dichte bie je moend;"

Na 38 jaar verblijf in zijn geboortestad werd onze letterlievende KJ zoals zovelen in begin 1944
weggestuurd door de bezetter.

Hij is er nooit meer permanent teruggekomen.

*"Ik woon te Gent verbannen in het vaderland.
Dit was een Zondag meer maar met gedruil van regen
en welke regen, tam en grauw en zonder strand
waar nu de meeuwen op hun oude vlerken wegen.
*Geef mij Oostende weer met avonden aan zee
waar wind steeds wind is en de regen nieuws komt geven
uit wat in 't westen leeft achter 't gordijn der ree
en mij van horizont en avontuur doet beven."*

Een goeie 40 jaar na zijn met de Staatsprijs bekroonde bundel "Spiegel der Zee", schreef ie in 1988 het slotstuk "Recht op Da Capo", een lyrisch afscheid:

*"Slenterend door oud-Oostende
langs de Kaai tot aan 't staketsel,
kan ik nooit mijn stap bedwingen,
loop zo maar de Noordzee binnen.
*Over ijzersterke planken
voelt de voet een zinnig trillen,
dat doorzongen van de branding
mij verbindt met ruimte en diepte..."*

Oostende en de Oostendenaars: in 1975 vroeg een journalist aan CA Wauters, Lia Timmermans, J. van Remoortere, Gaston Duribreux en KJ naar hun omschrijving van "de Oostendenaar". KJ antwoordde met de vraag: hoe moet dat, als mens ... burger... filosoof ... ambachtsman ... type ... Hij sleurde er de seizoenen bij:

*"In de lente is hij/zij de spitsvondige regisseur bij de voorbereiding
van het seizoen.
Tijdens de zomer verschijnt hij/zij als de hoge koortslijder bij het
vlijtig bijeengrabbelen van de bestaansinhouden (als 't een goed seizoen is!)
In de herfst is hij/zij getuige van de tragedie, de jubel of de berusting
bij het opmaken van de balans...
En in de winter is hij kandidaat-marmot met als antivervelingsventielen
maskerade en vergaderingen..."*

Oostende kwam dichterbij hem in zijn dichten.
Kent u deze rijmende liefdesbrief uit 1966?

*"Gij vraagt mij rimram Oostende, oud lief met uw dubbel gezicht
Masker voor masker vervul ik als academicus mijn plicht
Dat Karel van de Woestijne (z'n lit. vb.), vriend van de Boulevard du Midi
Een eindje straat heeft gekregen, uit 't gezicht van Ptieparie
Meestal uw standbeelden paard zijn, desnoods met een koning erop
Maar uw eigen schone artiesten, die staan nog te wachten op hun kop
Men het vagevuur kan vinden aan de voet van uw Peperbus
Maar geen enkel pissijntje in de Queen of the Watering Places
Gij hart blijft (kamers en boezems) de eerste zeer zichtbaar te huur,
De tweede (dikke matille) kluchtig verscholen in wat bloemen rond het uur
Het gekste van uw Visserskaai nog altijd uw garnaaltrap is
Waar alles naar beneden gaat behalve de prijs van de vis
Het huis waar ik ben geboren, eens geheten de Zwarte Kat
Zo grondig werd afgebroken, dat er zelfs geen muis meer in zat
Geen mens een collegeschijter meer kent uit een atheneezot
De werf en het Lijnbaanstraatje plus de oude vismijn zijn kapot.
De meisjes mij niet verleiden, met wier moeder ik heb gevrijd
De meeste makkers reeds lang dood zijn met wie ik het gebakkeleid
Nog vele vuven en zessen op uw bord werden uitgewist
Maar ik nog de belboei hoor als ik ergens dwaal in de mist
Ik rijmende zit te brommen, gij hebt het al lang in de mot
Het zijn maar klaps voor de koaje, ik draai al een uur rond de pot
Van de bonte lettergrepen uit het woord academicus
Smok ik de laatste op uw tot want bie joen, Oostende, zienk alssan tuus.*

Zijn laatste aforisme op een kladblaadje luidde

“Een dode bestaat niet meer voor zichzelf maar voor de levenden”.

Ik hoop dat u hem de hommage verleent waarop hij als ambassadeur van de Nederlandse cultuur, Vlaams letterlievend dichter waarmee ik bedoel “hij die de schone letteren bemint en bevordert” en de rasechte schrijvende Oostendenaar recht heeft:

zijn borstbeeld in een nieuwe bibliotheek op ‘t koptje van ‘t hoofd.

Zeker nu Middelkerke hem een straatnaam heeft toebedeeld.

Karel, een knipoog naar jou aan de andere Kant via je zelf gecomponeerde grafschrift

***“Ik blijf leven zonder tijd
Weiger zelfs te zijn geboren
Mijn volstrekte eeuwigheid
Zal niet eens de dood verstoren”***

Ik dank u.

Dirk Beirens

PLAATS
GEBORTE ~~HUIS~~
KAREL JONCKHEERE
LETTERKUNDIGE
9-4-1906

GIFT OOSTENDSE PERSCLUB v.z.w. 13-3-1987

Karel Jonckheere - geboren in de Sint Paulusstraat 10 als waterproof Oostendenaar.

KIEKJES, KOETJES & KALFJES

"Ode aan een Gids"

Omer Simoens

Op zondag, 15 september 1996 om 10.30 uur was er een activiteit van "Lange Nelle" d.i. een geleid bezoek aan de tentoonstelling "De Baden van Oostende, James Ensor, satiricus".

Onze gids van dienst was Maria.

Ik denk dat Ensor himself niet beter zijn eigen etsen had kunnen interpreteren. Met zachte, omfloerste stem bewaarde zij bestendig een schalkse monnellach, die waarschijnlijk ook de edele gelaatstreken van James sierde, op het einde van zijn lang leven. Hij, de rebel, had zich immers reeds lang verzoend met het aards gedoe, en dit vooral vanaf 1929, toen hij baron werd benoemd, en met volle teugen genoot van zijn internationale erkenning.

De tentoonstelling leent zich uiteraard tot humoristische beschouwingen. De rijke keuze aan spotprenten van Daniels-Dubar zijn hiervoor echte pareltjes. Verder wees Maria terloops op een klein detail, dat anders aan de achteloze, zwetende toeschouwer zou ontsnapt zijn. Zó vertelde zij ons dat Ensor de meisjes van lichte zeden steeds met een dikke buik tekende. Maar op de ets "De Baden van Oostende" prijkt daar een meneer pastoor, die door Ensor als een dikbuikig kereltje wordt afgeschilderd. Hier onthield onze wijze gids zich van elk commentaar... Die zeebaden genoten toen trouwens van een massale belangstelling. Er waren steeds mannelijke kijklustigen (lees gluurders), want zoals Maria het fijntjes opmerkt "De monokini was nog niet uitgevonden, maar je mag niet vergeten dat een nat badpak reeds veel van het vrouwelijk schoon onthulde!"

Anderzijds bestond in die tijd wel een mannelijk naaktstrand. Zo kon je op een spotprent nagaan dat het daar de beurt was aan de balorige man om zijn treuzelend, nieuwsgierig vrouwtje mee te sleuren.

Volgens de reclame-affiches zijn het steeds Adonissen van badmeesters die beeldmooie, jonge vrouwen de zwemkunst aanleren. De Tantalus-kwelling van die jonge badmeesters bestond hierin, dat zij de verrukkelijke baadsters alleen maar mochten vasthouden, en niet meer ...dixit Maria.

Doch onze gids leerde ons dat de werkelijkheid

wel enigszins anders was. Bv. prachtig uitgedoste, atletisch gebouwde officieren met brede epauletten, die in zee degradeerden tot spierloze skeletten, en welgevormde dames, die ontdaan van corsage en opsmuk, in 't water verschrompelden tot graatachtige figuren, zonder de minste sex-appeal.

Ensor heeft over de periode van 1886 tot 1904, "maar" 133 etsen geproduceerd, maar toen hield deze activiteit op. Ik denk dat Maria het bij het rechte eind heeft als zij veronderstelt dat vanaf toen, Ensors kijk op de wereld en haar bewoners, milder was geworden. Exit satiricus!

Maria, je was een lust voor oog en oor!

In naam van de vijftientig enthousiaste aanwezigen: oprecht proficiat en warme dank. Je hebt ons anderhalf uur pret bezorgd en dat hebben wij - sorry Beatles - evenzeer nodig als ... love!

Laureaten

Zaterdag 12 oktober 1996 had de proclamatie plaats van de wandel- en gevelzoektocht georganiseerd door het Willemsfonds tijdens de voorbije zomermaanden.

Tot de **laureaten** behoorden Marcel Braet en Dirk Verstraete.

Beiden verdedigden de kleuren van onze gidsenkring met brio.

Toerist

Een lange, blonde toerist loopt het informatiekantoor van Oostende binnen, bekijkt enkele foldertjes en meldt zich dan aan het loket:

- Ik, Zweed... zegt hij.

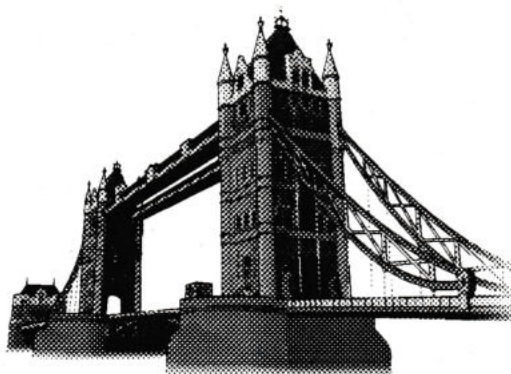
- Ja, antwoordt de bediende, ik ook.

Vloeit de Theems nog steeds onder de
Towerbridge,

ligt de Nulmeridiaan nog op zijn juiste plaats
in Greenwich?...

*Verslag van de Londenreis van
het F.T.G. - Augustus '96*

Jaak Fonteyne

Ditmaal verscheen iedereen aan de start met zijn identiteitskaart, maar ... een dame had haar medicamenten in de verkeerde auto gelaten die hen gefopt had met een lekke band. Geen ernstig probleem echter, 's avonds hebben wij hen in het hotel teruggevonden. De treinstaking die toen juist een deel van Engeland plat legde, was die dag aan de andere kant van Londen.

Wij begonnen onze trip op een andere manier. In Greenwich werden we verwacht op een "ploegerspicnic" in een gezellige Engelse Pub, maar oh wee!, er waren in deze nochtans grote instelling... koppen te kort zo dat de een moest wachten op de andere om een teugje koffie te slurpen. Er waren kort geleden, zei de baas, 300 koppen gestolen! Kungt ge U dit in Vlaanderen voorstellen in een groot, welgelegen café, vlak bij het toeristisch entreekaartje van een stad van 200.000 inwoners! En ze waren ons verwach- tend. De maaltijd zelf was degelijk maar de aangename tuin was spijtig genoeg uitgeregend. Later verklaarde de buschauffeur ons het geheim: Engelsen gaan niet naar een bar om thee of koffie, maar om massa's (slecht) water- bier naar binnen te gieten.

Tegen het einde van ons festijn doken de twee bestelde Engelse dames op die onze gids zou- den zijn. Om de Federation of Flemish Guides een tegenplezier te doen, hadden ze twee gidsen gestuurd en de prijs tot drie Pond verlaagd (150 BEF per deelnemer). Ze brachten ons vooral naar minder bekende hoekjes en zichten, von- den het jammer dat we niet meer tijd hadden en losten ons dan op het juiste moment om nog tij- dig binnen te geraken onder de reusachtig koe- pel van St.-Paul's Cathedral.

De avond werd aangevuld met een gezond slaapmiddel: wie nog niet moe genoeg was,

mocht mee wandelen in het avondlijke Londen, Coventgarden, de theaterbuurt, waar nadien de cultuur doorgespoeld werd met slap geestelijk vocht.

Dag twee werd opnieuw een wandeldag, met de Metro, hier Underground of Tube geheten. We hadden onszelf inderdaad wel wat aange- daan: de mensen mochten inderdaad kiezen tus- sen veel mogelijkheden of alleen. Zo trokken enkelen naar Madame Tussaud of naar de kroonjuwelen in de Tower of naar het museum- slagschip H M S Belfast.

Inderdaad, zo je een beetje fit en nog geen onderdeel van je auto bent geworden, kun je rustig de kern van alle grote steden te voet bezoeken. Dan voel je je deel uitmaken van die wriemelende massa die poogt zijn dagelijks brood te verdienen, kun je winkels, huizen en mensen van dicht zien en word je een stukje van de stad.

Dag drie begon met de katholieke Kathedraal van Westminster (Westminster Abbey is Anglicaans), waarna een nieuwe wandeling langs massa's beroemde Paleizen, pleinen, Guards te voet en te paard - de Koningin was op verlof naar Schotland.

Door de Docklands reden we zeewaarts, de chauffeur deed nog een klein zijsprongetje langs het Spitfire en Hurricane-museum te Ramsgate, waar we, ondanks het "CLOSED" toch nog even - gratis - binnen mochten.

De Wagons-Lits zorgden voor de smakelijke en vooral gezellige bekroning van de reis met altijd hier en daar nog een smekende stem: "Als jullie nog eens iets inrichten, gaan jullie ons dan verwittigen?"

Heerlijk, gidsen te mogen gidsen!

Voorstel kandidaat Prijs Culturele Raad Oostende 1996

Geachte CRO-leden,

Het bestuur van de Gidsenkring Lange Nelle stelt als kandidaat voor de Prijs Culturele Raad Oostende 1996, de heer Pierre CLAES, conservator van de Sint-Pieterstoren - de Peperbusse, Kerkstraat 44 in 8400 Oostende, voor.

MOTIVATIE:

De heer Pierre CLAES is al jaren de stuwende kracht in de Peperbusse-Sociëteit, die opkomt voor de herwaardering van de Sint-Pieterstoren.

Zijn voortdurende tussenkomsten bij het Stadsbestuur, zijn zoeken en vinden van financiële en morele steungevers en zijn onverdroten inbreng zorgden ervoor dat dit stukje oudste Oostende van een verdere verloedering werd gered.

Met de uitbouw van een torenmuseum met zelfgemaakte maquettes, kijkkasten en authentiek torenmateriaal dat hij van vervreemding wist te behoeden, gaf hij een belangrijke meerwaarde aan de toren. De encensering van de eerstesteenlegging met poppen in traditionele klederdacht kwam ook door zijn toedoen tot stand.

Om dit kijkmuseum te kunnen realiseren, schuwt de heer Claes er niet voor eigen middelen te investeren.

Bovendien is hij steeds bereid om voor belangstellenden zijn museum open te stellen en de bezoekers te verwennen met deskundige uitleg en de boeiende historiek van de toren. Niets is hem te veel.

Zijn torenproject betekent dan ook een belangrijke bijdrage in de culturele bewustwording en waardering van ons cultureel erfgoed, zowel bij onze stadsbevolking als de toeristen.

Hij was ook de man die bij het Stadsbestuur ging aankloppen met de vraag of er ter gelegenheid van de 100ste verjaardag van de brand van de voormalige kerk iets kon worden georganiseerd. Dit resulteerde in de "Symfonie der Stenen", het klank- en lichtspel opgevoerd op de vooravond van de Open Monumentendag 1996. Ook hier verleende hij zijn volle medewerking door het verstrekken van historische gegevens over de Peperbusse.

Dankzij zijn inzet is op vandaag het interieur van de toren volledig gerestaureerd. De restauratie van de trap naar de klokkenzaal brengt de museumbezoeker nu tot heel boven in de toren met zijn mooi panoramisch gezicht. Dit betekent voor Pierre CLAES geenszins de voltooiing of het einde van zijn project. Zijn inzet reikt veel verder. Na talrijke tussenkomsten van betrokkene blijkt eindelijk een doorbraak op til te staan voor de restauratie van de beelden van het vagevuur. Hiervoor diende eerst de luifel van de calvarie te worden gerestaureerd, wat ondertussen is gebeurd.

Ook hier was en is hij de stuwende kracht die, als hij de medewerking krijgt van de hogere instanties, de volledige restauratie van het Vagevuur met calvarie en waarom ook niet de Ecce Homo, kan bewerkstelligen.

Om de heer Pierre CLAES voor zijn tomeloze, belangeloze en blijvende inzet, passend en eervol te bedanken namens de Oostendse culturele gemeenschap draagt de Oostendse Gidsenkring Lange Nelle zijn kandidatuur voor.

Met beleefde groeten,

*i.o. van het bestuur van Lange Nelle
DUFLOU Vincent, bestuurslid.*

**Ondertussen is de laureaat bekend:
Op voorstel van de Volkshogeschool
werd de
HEEMKUNDIGE KRING DE PLATE
bekroond.
Een welgemeend proficiat!**

Ontwikkeling van een stadsbos

In de nieuw vooropgestelde ruimtelijke structuur voor Vlaanderen wordt voorzien dat er ongeveer 10.000 ha bos moet bijkomen in de volgende decennia. Alleen al voor West-Vlaanderen, de bosarmste provincie, voorziet het gewest een bosuitbreiding van meer dan 2.000 ha. De Provinciale Milieubeleidsnota voor 1994 stelt zelfs een uitbreiding voor van 9.000 ha.

Wat betreft de ruimtelijke spreiding van de bestaande bosstructuren stellen we vast dat de Middenkust in onze reeds bosarme provincie

het slechts bedeed is. Immers zowel aan de Oostkust (Blankenberge en De Haan) als aan de Westkust (Veurne en Nieuwpoort) zijn er bossen voorhanden. Bossen die de overgang vormen tussen de duinen en de polder en bijgevolg bijzonder waardevol zijn.

De afdeling Bos en Groen van AMINAL signaleerde ons de mogelijkheid tot ontwikkeling van een stadsrandbos in Oostende waarbij er zowel ruimte is voor echte bosstructuur, voor recreatief medegebruik als voor landbouw. Dit stadsrandbos moet een buffer vormen tussen de industrie- en woonzone enerzijds en het open landschap van het krekengebied anderzijds.

De ontwikkeling van dergelijk bos, waarvoor een periode van 20 à 30 jaar wordt voorzien, vormt niet alleen een meerwaarde in het kader van de uitbouw van de toeristische accommodaties buiten het hoogseizoen maar ook voor de woonkwaliteit en de bescherming van het achterliggende polderlandschap is zo'n stadsbos uitermate belangrijk.

Door het Vlaams Gewest worden meestal geen subsidies verleend. Zij hebben wel krediet voor

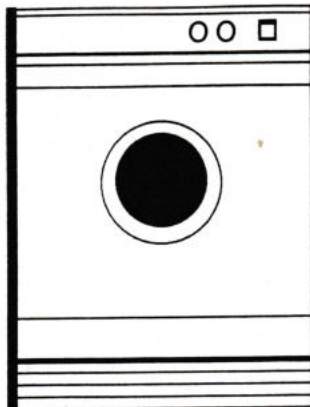
zowel de aankoop van terreinen, voor de inrichting ervan als voor de aanplantingen. Meestal is er een verdeling van de financiële inspanningen over het Gewest, de Provincie als de plaatselijke overheid.

Het gebied dat gelegen is tussen de autosnelweg, de Grintweg en de Gouwelozekeek en dat overeenkomstig het Gewestplan 'Oostende Middenkust' is bestemd als ontginningsgebied met een oppervlakte van ongeveer 70 ha kan een eerste fase vormen voor de inrichting van dit bos. De stad heeft reeds 27 ha van deze zone in eigendom. Overigens werden er reeds in deze zone aanplantingen verricht. Op zaterdag 23 november 1996 werd in het kader van de Dag van de Natuur het oude stort aan de Grintweg verder beplant.

Een eerste fase bestaat erin dat er een studie wordt gemaakt van de bebossingsmogelijkheden in de regio. Pas na goedkeuring van alle betrokken instanties wordt een structuurplan opgesteld.

Het College keurde dit project op 4 november 1996 principieel goed.

GLORIA

WASAUTOMATEN - KOELKASTEN
DROOGAUTOMATEN - AFWASMACHINES

Gistelsesteenweg 29

Torhoutsesteenweg 406

OOSTENDE • TEL. 059 / 70 52 74

AGENCE N.V.

CHRISTINASTRAAT 61 - 8400 OOSTENDE

Het Agentschap met meer dan 40 jaar ervaring

Bel ons voor een vrijblijvend gesprek

Verkoop: 059/55.10.55

Verhuur: 059/55.10.66

Syndic: 059/55.10.88

Beheer: 059/55.10.76

Verzekering: 059/55.10.77

BELEGGINGEN

KREDIETEN

VERZEKERINGEN

KANTOOR GUIDO DANNEEL

• SINT-CATHARINAPLEIN 27 - TEL. 059/51.51.76 - FAX 059/51.24.48

• STOCKHOLMSTRAAT 39 - TEL. 059/70.46.62

8400 OOSTENDE

**SPECIAAL ELECTROZAAK
MET DIENST NA VERKOOP**

Torhoutsesteenweg 171 / 173 - 8400 Oostende

Tel. (059) 70 41 19

Fax (059) 80 63 85

BTW 416.811.869

B.V.B.A.

STEVEN COMFORT

RENAULT NEWS

VERKOZEN TOT
GEZINSWAGEN VAN
HET JAAR

Als een VTB-VAB jury van gezinnen, kinderen en autojournalisten unaniem de Renault Laguna tot Gezinswagen van het Jaar kiest, komt dat omdat ze de ruimte, het rijplezier en het ongeëvenaard comfort voor de passagiers zo op prijs stelden. Maar ook de extra veiligheid dankzij een versterigde kooi, dwarsbalken en gordelspanners, èn interessante kostprijs per kilometer. Maak eens een proefrit met uw gezin: wedden dat de Renault Laguna ook uw Gezinswagen van het Jaar wordt?

RENAULT LAGUNA.

Vanaf 593.000 F BTW (prijs op 05.07.94).

LAGUNA. NIET ALLEEN BESTUURDERS HOUDEN VAN AUTO'S.

N.V. AUTOBEDRIJF VERMEIRE

Torhoutsesteenweg 693

8400 OOSTENDE

Tel. 059 / 70 51 47 - Fax 059 / 80 83 06

RENAULT
EEN EIGEN MANIER
VAN LEVEN

Opgelet ! Geldigheid van prijs nakijken en zo nodig aanpassen.

OXION
12-17
je eerste stappen
in de
bankwereld.

Gemeentekrediet
van België NV

THIERRY
BEUSELINCK

A. Pieterslaan 90
8400 Oostende
Tel. (059) 70 79 38

NU JE FINANCIËEL ONAFHANKELIJK WORDT, KIES JE HET MEEST
DIE JE DE MEEST COMPLETE FORMULE BIEDT. AXON VAN VERMEIRE

Agentschap Petit Paris

Elke dag: 9.00 - 12.15 uur

13.45 - 17.30 uur

Zaterdag: 9.00 - 12.15 uur

B. & C. Nuytten N.V.

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

HET UITVAARTKONTRAKT IS
DE ABSOLUTE **ZEKERHEID** DAT UW
BEGRAFENIS OF CREMATIE ZAL UITGEVOERD
WORDEN VOLGENS **UW WENSEN** EN DAT
UW FAMILIE ACHTERAF **GEEN FINANCIËLE**
BESLOMMERINGEN HEEFT.

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53
fax. 059 - 80 92 39
